

«NOVADNIEKS» kopā ar
veikalu «ĢIMENĪTE»
izsludina prognožu konkursu
«Soltleiksītija 2002».
Jautājumus lasiet 9. lappusē.

Preiļu rajona policijas pārvaldē notika ierindas skate

Preiļu rajona policijas pārvaldes priekšnieka vietnieks, kārtības policijas priekšnieks, policijas kapeitā priekšnieks, policijas kapteinis Jānis Lozda (attēlā pa labi) ierindas skates laikā pārbaudīja policijas darbinieku dienesta apliecības. Foto: M. Rukosujevs

7. februārī Preiļu rajona policijas pārvaldes kolektīvs pulcējās uz gada pārskata sanākumi, kurā tika analizēti dienestu veikumi 2001. gadā. Taču, pirms vērtēt pērnā gada darbu, policijas pārvaldes personālsatāvs piedalījās ierindas skatē.

Kā «Novadniekam» pastāstīja Preiļu rajona policijas pārvaldes priekšnieka vietnieks, kārtības policijas priekšnieks Aleksandrs Bogdanovs, ierindas skates notiek saskaņā ar Latvijas Republikas iekšlietu iestāžu ierindas reglamenta noteikumiem. Ierindas skates tiek rīkotas Iekšlietu ministrijas centrālajā aparātā, departamentos, po-

licijas pārvaldēs un nodaļās, kā arī iecirkņos un atsevišķos dienestu mērogā.

Skatēs pārbauda ierindas un komandējošā sastāva ierindas apmācību, formas tērpa atbilstību aprakstam un tā nēsāšanas noteikumu ievērošanu. Skates var noslēgties ar svinīgu gājieni orķestra pavaldījumā, tiek analizēti atklātie trūkumi un doti norādījumi

to novēršanai. A. Bogdanovs atzina, ka Preiļu rajona policijas pārvaldes personālsatāvs 7. februārī notikušajā ierindas skatē parādīja labus rezultātus.

□□□
Par Preiļu rajona policijas pārvaldes gada pārskata sanāksmē runāto lasiet 13. februāra numurā.

L. Kirillova

Latgales Attīstības aģentūras valdes sēdē sprieda par PHARE vadlīnijām

7. februārī Rīgā notika Latgales Attīstības aģentūras valdes sēde, kurā valdes locekļi tikās ar Finanšu ministrijas valsts sekretāra vietniekiem Ingūnu Sudrabu un Gintu Freimani. Saruna raisījās par šīs nedēļas sākumā Ministru kabinetā akceptētajām PHARE vadlīnijām, kuras pašlaik ir nosūtītas izskatīšanai un novērtēšanai Eiropas Komisijā.

Kā «Novadniekam» pastāstīja Preiļu rajona padomes izpilddirektore Aina Pastore, atbilstoši noteikumiem pro-

jektus PHARE 2000 līdzekļu izmantošanai varēs iesniegt tikai pašvaldības (uzņēmējiem atļauts piedalīties projektu izstrādē). 15 procentu apmērā tiks paredzēts valsts finansējums, 10 procentu (plus pievienotās vērtības nodoklis) — pašvaldības līdzfinansējums. Projektu iesniedzējus ierobežos arī kopējais finansējums, projekts nedrīkst būt mazāks par 375 000 eiro, bet ne lielāks par 1 miljonu 875 tūkstošiem eiro.

Finanšu ministrijas valsts sekretāra vietnieki I. Sudraba un G. Freimanis Latgales Attīstības aģentūras valdes locekļus iepazīstināja ar iespējamajām kļūdām, no kurām

pašvaldībām, gatavojot projektus, būtu jāizvairās. Tiks pieprasīta ļoti uzmanīga dokumentu izpēte, precīzi aizpildītām jābūt pieteikumu formām, vienkārši un saprotami jāizklāsta projekta mērķi, naudas rezursu izlietojums, kādā veidā notiks informācijas apmaiņa par projekta rezultātiem. Tiks vērtēts arī finansējuma izlietojuma lietderīgums — ja nauda tiks izmantota citiem mērķiem vai projekts nesasnies vēlamu rezultātu, to nāksies atmaksāt.

Lai Latgales rajonu padomju attīstības plānošanas nodaļu speciālisti būtu gatavi strādāt ar PHARE projektiem, jau tuvākajā laikā tiek

plānoti mācību semināri. Laikus ir jāgādā par to, lai pašvaldībās būtu kvalificēti tulkā, kas sagatavotos projektus varētu pārtulkot angļu valodā.

A. Pastore atzina, ka Finanšu ministrijas speciālisti apšauba Latgales rajonu padomju spējas un kompetenci pietiekami labi sagatavoties projektam iesniegšanai un līdz ar to arī PHARE finansējuma saņemšanai. Šim viedoklim piekrit attīstības plānošanas nodaļas vadītājs Pēteris Romanovs, piebilstot, ka tādā gadījumā lielāku PHARE finansējumu saņemot citi Latvijas reģioni.

L. Kirillova

ZINĀS

Četri Preiļu novada domes deputāti pieprasa sasaukt ārkārtas sēdi

Preiļu novada domes deputāti, kas ievēlēti no apvienības «Latvijas ceļš» saraksta, 6. februārī domē iesniedza domes priekšsēdētājam Jāzepam Šņepstam adresētu iesniegumu, kurā pieprasa sasaukt ārkārtas sēdi. Deputāti Jānis Anspoks, Ilmārs Meluškāns, Pēteris Rožinskis un Zinaida Vilcāne savā iesniegumā balstās uz likuma «Par pašvaldībām» 28. pantu, kurā noteikta kārtība, kādā sasaukama ārkārtas sēde, un pieprasa tajā izskatīt divus jautājumus: par Preiļu novada domes priekšsēdētāja vietnieka pienākumu izpildi un apmaksu, kā arī par izmaiņām Preiļu novada domes struktūrvienību nolikumos.

Kā «Novadnieku» informēja deputāts, Preiļu slimnīcas direktors Jānis Anspoks, ārkārtas sēdes sasaukšana tiek pieprasīta sakarā ar to, ka 2002. gada 25. janvārī notikušajā novada domes ārkārtas sēdē tika izmainīts novada domes nolikums, kas līdz tam neatbilda LR likumu prasībām, būtiski mainījās arī novada domes priekšsēdētāja vietnieka pienākumu apjoms (līdz tam viņš faktiski veica izpilddirektora pienākumus). Mēs uzskatām, ka pēc nolikumā izdarītajām izmaiņām domes priekšsēdētāja vietnieks Vladimirs Ivanovs vairs nevar saņemt 405 latus mēnesī faktiski par gaidīšanu, kad nebūs darbā novada domes priekšsēdētājs, jo visus pārējos uzdevumus veic izpilddirektors un divi centru vadītāji, teica J. Anspoks. Ārkārtas sēdei sagatavotajā lēmuma projektā deputāti piedāvā maksāt algu novada domes priekšsēdētāja vietniekam par faktiski nostrādāto laiku priekšsēdētāja prombūtnes laikā. Vēl deputāti piedāvā izdarīt izmaiņas sociālās palīdzības nodaļas nolikumā.

Ārkārtas sēde paredzēta 11. februārī.

Apsprieda sadarbības iespējas ar LMT

8. februārī Preiļu rajona padomes attīstības plānošanas nodaļā bija ieradušies Latvijas Mobilā telefona pārstāvji, lai apspriestu sadarbības iespējas pašvaldību vienotās informācijas sistēmas (PVIS) projekta ietvaros. Kā «Novadnieku» informēja attīstības plānošanas nodaļas vadītājs P. Romanovs, šī gada beigās rajonā būs četri translācijas torņi (viens jau ir uzstādīts un darbojas Rušonas pagastā). Uzstādot papildus aparāturu, tos var izmantot arī mobilo sakaru nodrošināšanai. LMT pārstāvji ir izrādījuši interesi strādāt kopā, lai visā rajona teritorijā būtu labas mobilo sakaru iespējas.

Skatuves runas konkursā uzvara Zanei Karpenko

Skatuves runas konkursa «Zvirbulis 2002» reģiona kārtā, kas notika Krāslavā, Līvānu ģimnāzijas vienpadsmitklasniece Zane Karpenko iekļuva to piecu labāko daiļlasītāju skaitā, kas Latgali pārstāvēs Rīgā. Piešķirtas divas atzinības — Ievai Karpenko no Līvānu ģimnāzijas un Zanei Šmukstei no Preiļu 1. pamatskolas. Konkursa nākošā — atlasē kārta paredzēta martā, bet noslēgums — maijā.

Pirms tam «Zvirbulis 2002» notika rajona bērnu un jauniešu centrā. Konkursā piedalījās 125 skolēni gandrīz no visām rajona skolām. Desmit labākie tika izvirzīti uz reģiona skati. Tie bija Preiļu 1. pamatskolas skolēni Katrīna Urtāne, Sanita Sparāne, Zane Šmukste, Līvānu ģimnāzijas pārstāvji Rasa Magdaļenoka, Ieva Karpenko, Zane Karpenko, Priekuļu pamatskolas audzēknis Edmunds Strods, Vārkavas vidusskolas skolēns Jānis Kokorīts, Anastasija Jakimova no Preiļu 2. vidusskolas, kā arī Ināra Čivča no Līvānu 2. vidusskolas.

Zanei Karpenko konkursam sagatavoja skolotāja Arija Baltmane.

NACIONĀLĀS ZIŅAS

Ministriem būs karogi

Ministru kabineta komiteja izskata grozījumus likumā «Par Valsts prezidenta standartu, Saeimas priekšsēdētāja karogu un Ministru prezidenta karogu», kurā paredzēts noteikt ministra simbolu (karoga) statusu. Vēsturiski savi karogi bijuši visiem ministriem, izņemot apsardzības jeb kara ministram.

Atbalstīti grozījumi partiju finansēšanas likumā

Saeima ceturtdien atbalstīja «Latvijas ceļa» ierosinātos grozījumus politisko organizāciju (partiju) finansēšanas likumā, kas paredz priekšvēlēšanu fondu veidošanu, nodalot kampanijai atvēlētos līdzekļus no pārējiem partijas līdzekļiem; aizliegumu partijām ņemt kredītus vai aizņēmumus. Lai nodrošinātu lielāku atklātību, ierosināts partiju finanšu pārskatus sniegt divas reizes gadā. Grozījumi paredz arī samazināt ziedojuma apjomu, ko partijai var ziedot viena fiziska vai juridiska persona, tagadējo 25 000 latu vietā nosakot 10 000 latu. Vari iedomāties, cienījamo lasītāj, kā jāmīl partija ar visām tās melnajām spēlītēm, lai atļautos ziedot šitādu naudas summu, kas 90% Latvijas iedzīvotāju pat labākajos sapņos nerādās.

Būs ārkārtas sēde lauksaimniecības aizstāvībai

Pēc Saeimas opozīcijas deputātu ierosinājuma 13. februārī tiks sasaukta Saeimas ārkārtas sēde «Par nacionālo interešu aizstāvību lauksaimniecībā iestāšanās sarunās ar Eiropas Savienību». Priekšlikuma iesniedzēji no PCTVL, LSDSP, SDS un JP piedāvā Saeimai lemt par lēmuma projektu, kurā uzdotu valdībai atvērt Latvijas iestāšanās ES sarunu pozīciju «Brīvā kapitāla kustība», paredzot ierobežojumus ārvalstu pilsoņiem Latvijā iegādāties lauksaimniecības un mežu zemes 10 gadu laikā pēc Latvijas uzņemšanas ES. Tāpat aicināts panākt tādas lauksaimniecības produktu ražošanas kvotas, kas segtu vismaz iekšējo patēriņu.

Vai beidzot sašūposies iekšlietu vadošo amatpersonu krēslī?

No 1999. gada oktobra, kad tika nošauts uzņēmējs Arnis Šķesteris Rīgā, līdz 2002. gada 7. februārim, kad Valmierā nogalināja uzņēmēju Edgaru Čapus, Latvijā ir notikušas 13 skalākās amatpersonu un uzņēmēju slepkavības. Sakarā ar pēdējo slepkavību iespējama iekšlietu sistēmas vadošo amatpersonu nomaīņa — gatavību atkāpties esot izteicis policijas priekšnieks Juris Reķšņa un iekšlietu ministrijas valsts sekretārs Andris Staris, jūtami sašūpojies Kriminālpolīcijas priekšnieka Valda Pumpura krēsls. Sašūpumu pauda arī premjerministrs Andris Bērziņš, kurš sarunā ar iekšlietu ministru Mareku Segliņu paudis neapmierinātību ar policijas darbu. «Liekas, iekšlietu struktūrās ir kaut kas jāsakārto, kādam personiski par to jāatbild,» policijai būtu jāstrādā, lai novērstu šādas pasūtījuma slepkavības, intervijā Latvijas Radio sacīja A. Bērziņš.

Valmieras pusē uzzied sniegpuksteņi

Ilgais atkusnis, siltais lietutiņš un pāris saulainas dienas februārī jau atmodinājušas pirmos sniegpuksteņus. Par to Radio SWH Valmieras studijai šonedēļ pavēstījuši klausītāji no Valmieras un Kocēniem, pie kuru mājām dienvidu pusē izspraukušies pirmie pavasara vēstneši.

Ziņas sagatavoja T.Elste

NOVADNIEKS

Iznāk kopš 1950. gada 29. marta.

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.

Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Izdevējs — SIA «Novadnieks». Redakcija.

Redakcijas adrese: Aglonas ielā 1, Preiļi, LV-5301.

Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv

Tālr. 1-53-07056, mob. tel. 9410288 (redaktorei),

1-53-07057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),

1-53-07058, 1-53-07059 (žurnālistiem). Fakss 1-53-07057.

Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.

Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.

Pārpublicējot atsauce uz «Novadnieku» obligāta.

Laikraksts iespiests SIA «Latgales drukā» Rēzeknē.

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī (trešdien, sestdien).

INFORMĀCIJA

LĪVĀNU NOVADA DOME

Līvānu novada domes 31. janvāra sēdes darba kārtībā bija 22 jautājumi.

Pārskats par domes darbu

Domes priekšsēdētājs Valdis Gercāns sniedza deputātiem un klātesošajām personām informāciju par domes darbu janvārī. Valsts investīciju programmai 2003. gadam iesniegti projekta pieteikumi un apraksti par siltumapgādes sistēmas rekonstrukciju un Līvānu ģimnāzijas mācību telpu paplašināšanu. Vides aizsardzības fondā iesniegts pieteikums atdzelošanas sistēmu izbūvei Turku un Rožupes pagastos. Janvārī veikta uzņēmuma «Līvānu slimnīca» pārņemšana domes īpašumā, notikusi darba grupas sanāksme par problēmām apkures jomā un ārkārtas situāciju komisijas sēde plūdu jautājumā, kā arī tikšanās ar a/s «Latvijas gāze» valdes priekšsēdētāju Adrianu Dāvi, kur panākta procentu uzrēķina dzēšana par patērēto gāzi.

Par kopēšanu un internetu jāmaksā

Jēkaba Graubiņa Līvānu mūzikas skolas audzēkņiem un darbiniekiem kopēšanas izdevumi turpmāk noteikti robežās Ls 0,02-0,08 par vienu lapu atkarībā no to formāta un kopēšanas apjoma. Līvānu bērnu un jauniešu centrā internetā izmantošana (Latvija) bērniem līdz 18 gadiem maksās Ls 0,20 (+PVN) par stundu, pieaugušajiem — 0,40 (+PVN) par stundu. Interneta izmantošana (ārzemes) maksās Ls 0,18 (+PVN) par vienu izmantoto Mb.

Piešķir līdzekļus

■ 300 lati piešķirti Līvānu 2. vidusskolās 50 gadu jubi-

lejas pasākumu rīkošanai, paredzot līdzekļus Ls 70 apmērā no Līvānu 2. vidusskolas 2002. gada pamatbudžeta un Ls 230 apmērā no Līvānu novada domes speciālā budžeta vēlēšanu drošības naudas iemaksām.

■ Latvijas Sarkanā Krusta Līvānu novada komitejai piešķirti Ls 60 donoru ēdināšanai donoru dienā 2002. gada 6. februārī. Finansējums piešķirts no domes 2002. gada budžeta sociālajai nodrošināšanai paredzētajiem līdzekļiem.

Dzēs nodokļa kavējuma naudu

Domnieki vienojās dzēst SIA «APP 99» uzrēķināto nekustamā īpašuma nodokļa par ēkām un būvēm kavējuma naudu Ls 143,52 apmērā.

Dalības maksa pulciņos

No 2002. gada janvāra līdz maijam ieskaitot apstiprināta vecāku dalības maksa pirmskolas audzināšanas un izglītības pulciņos «Ziniši» un «Kāpēcīši». Vecākiem būs jāmaksā Ls 2 mēnesī. Kopumā katra bērna izglītošanai nepieciešamais mēneša finansējums šajos pulciņos ir 3 lati, tādēļ vienu latu par katru bērnu mēnesī pašvaldība segs no bērnu un jauniešu centram 2002. gadam paredzētajiem līdzekļiem. Sākot ar 2002. gada 1. septembri piec un sešgadīgo apmācībai paredzēts finansējums no valsts nevis pašvaldības, kā tas bija līdz šim.

Ļauj izmantot autobusu

Līvānu evaņģēliski luteriskajai draudzei par samaksu ir atļauts izmantot domes mikroautobusu braucienam

uz Vāciju no šī gada 20. līdz 24. martam ar mērķi apmeklēt māsu draudzi Noinfeldā.

Pārņem īpašumā slimnīcu

No Preiļu rajona padomes Līvānu novada domes īpašumā pārņemts bezpeļņas uzņēmums «Līvānu slimnīca». Īpašuma kopējā bilances vērtība ir Ls 171 626, tai skaitā ēkas un būves Līvānos Zaļajā ielā 44 un Rīgas ielā 89 ar kopējo bilances vērtību Ls 133 695. Dome apstiprināja arī slimnīcas nodošanas pieņemšanas aktu.

Īstermiņa aizdevums «Līvānu siltumam»

Piešķirts īstermiņa aizdevums SIA «Līvānu siltums» Ls 10 000 apmērā. No Līvānu domes speciālā budžeta atvēlēti Ls 1300, no Rožupes pagasta speciālā budžeta Ls 8700. Aizdevums izsniegts uz laiku līdz 2002. gada 28. februārim.

Deputāta pilnvaras izbeigtas

Apstiprināta Līvānu novada domes deputāta Antona Zalāna pilnvaru izbeigšanās sakarā ar deputāta personisku rakstisku iesniegumu par savu pilnvaru nolikšanu. A. Zalāns domē bija ievēlēts no apvienības «Latvijas ceļš» saraksta.

Sporta zāles būvniecības konkursa nolikums

Pamatojoties uz 2002. gada valsts investīciju programmu, kurā iekļauti līdzekļi Līvānu ģimnāzijas sporta zāles būvniecībai, dome pilnvaroja pašvaldības finanšu komiteju apstiprināt Līvānu ģimnāzijas sporta zāles celtniecības darbu konkursa noteikumus

G.Kraukle

«No šī cilvēka visu ko var sagaidīt. Viņš var pat patiesību pateikt.»

Rumāņu humors

Latvijas Uzņēmumu reģistrā uzskaitīta 51 partija

Pagājušā gada beigās Uzņēmumu reģistrā (UR) reģistrēta 51 politiskā organizācija (partija) vai to apvienība.

UR reģistrēta centriskā partija «Latvijas Zemnieku savienība», Latvijas Vienības partija, Latvijas Zaļā partija, Latvijas Sociāldemokrātiskā strādnieku partija, Latviešu Zemnieku savienība, Krievu partija, Latvijas Nacionāli demokrātiskā partija, Latvijas Demokrātiskā partija, partija «Mūsu zeme» un Demokrātu partija.

Latvijā darbojas arī savienība «Latvijas ceļš, Latvijas Sociālistiskā partija, Tautas saskaņas partija, Bauskas rajona Nacionālā apvienība, partija «Latvijai un Ventspilij», «Mēs savam novadam», Pretkomunistu apvienība, Republikāņu partija, Republikas atbalstītāņu apvienība un partija «Tautas kustība Latvijai» (Zigerista partija).

UR reģistrēta Vienotā tautas partija «Sadraudzība», partija «Līdztiesība», apvienība «Liepājas attīstībai», Reformu savienība, Latvijas Konservatīvā savienība, Na-

cionālā progresa partija, apvienība «Tēvzemei un Brīvībai»/LNNK, Latvijas Nacionālā reformu partija, Darba partija un Tautas kopa «Brīvība».

Reģistrā ierakstīta arī Kristīgi demokrātiskā savienība, partijas «Māras zeme», «Helinki-86», nacionālā savienība «Namejs», Jaunā kristīgā partija, Tautas partija, Sieviešu partija, Latvijas Atdzimšanas partija, Sociāldemokrātiskā sieviešu organizācija, Konservatīvā partija un politisko organizāciju apvienība «Par cilvēka tiesībām vienotā

Latvijā».

Latvijā darbojas arī partija «Esi cilvēks», Dabas likuma partija, Sociālistiskā Labklājības partija, Daugavpils pilsetas partija, partijas «Latgales gaisma», «Tautas mantojums», Latvijas Nākotnes partija, partija «Mēs — Olainei», Zemgales partija un Latvijas apvienotā republikāņu partija.

Pēc «Lursoft» Uzņēmumu reģistra datiem, pērn pārskaitus par savu darbību iesniedza 41 partija.

LETA

PROBLĒMA, REDAKCIJAS SLEJA

Dubna atkal līvāniešu pagrabos

Siltā laika dēļ Ubagliča rajona privātmāju pagrabos mitrums parādījās jau janvāra beigās. Taču, neraugoties uz to, ka ledus Dubnā pie Līvāniem izgāja 5. februāri, daudzu māju pagrabi joprojām ir ūdenī. Daļa iedzīvotāju šajā situācijā vairo pavasara plūdus, pārējie — jaunūzbūvēto hidroelektrostaciju.

«Novadnieka» rīcībā nonāvēstule, kur palīdzību šajā jautājumā lūgusi 16 Liču, Aleksandras Draudzības un Dubnas rajona iedzīvotāji. Cilvēki notiekošajā vairo Straumes HES un neredz situācijai risinājumu, jo «neviens neko no solītā nedara, un tā tiek bojāts mūsu privātpašums». Ceturtdien «Novadnieks» iegriezās vairākās mājās, lai iztaujātu Ubagliča iedzīvotājus par esošo situāciju.

Ūdens stāv jau nedēļu

Jau nedēļu pagrabā ūdens stāv Ninas Vindules mājās, Liču ielā 21. Viņa stāsta, ka katru vakaru vīrs ūdeni izsūkt, bet tas rodies aizvien jauna. Saimniece ir izbrīnīta, jo viņas māja, salīdzinot ar pārējām, atrodas visaugstākajā vietā, ko parasti palu ūdeņi neskar. Kaimiņiem arī citos pavasaros ūdens pagrabos ir bijis, bet viņu līdz šim problēma nav skārusi. Savukārt Liču ielas 23 iedzīvotāja Dina Krēslīņa uzskata, ka ūdenslīmeņa celšanās un pagrabu applūšanu izraisījuši pavasara plūdi nevis elektrostacija, jo ūdens viņas mājas pagrabā pavasaros ir parasta parādība. Ūdenslīmenis upē ir augsts un, kamēr neizies ledus, būs grūti spriest, vai notiekošajā vainojams HES, vai ne. Kad palu ūdens nokries un slūžas tiks aizvērtas, tad arī varēs objektīvi spriest, vai HES ietekme ir vai nav jūtama, uzskata saimniece.

Domā, ka vainojams lielais kūstošā sniega daudzums

Līdzīgās domās ir arī Stanislavs Klindzāns Liču ielā 31, kurš ar palu ūdeņiem pagrabā cīnās jau otro nedēļu. Viņš ik dienas vairākas reizes izsmel sakrājušos ūdeni, katru reizi apmēram 30 spaiņus. Kartupeļu glabāšanai pagrabā izgatavojis paaugstinājumu aptuveni 50 cm augstumā, tādēļ ūdens dēļ manta postā neejot. Pagājušajā pavasarī ūdens bijis tikai pagrabā grīdā izveidotajā padziļinājumā,

taču šogad slapjums jau esot jābrien ar zābakiem.

Saimnieks uzskata, ka elektrostacijas vaina tā nav, jo pagājušajā gadā ūdenslīmenis Dubnā bijis pat augstāks nekā šogad. Viņš uzskata, ka pagrabu applūšanu veicināja virszemes ūdeņu lielais daudzums, kad aizvadītājās nedēļās strauji kusa sniegs un ledus. Saimnieks domā, ka vēl nedēļas divas viņam nāksies nodarboties ar ūdens smelšanu, jo Dubnas pietekas un grāvji vēl ūdens pilni.

Gatavojas tiesāties

Jau no 30. janvāra ūdens ir Antona Ciganoviča mājas pagrabā, un saimnieks uzskata, ka īpašuma bojāšanā ir vainojama uz Dubnas uzceltā elektrostacija. Jau vairāk kā divdesmit gadus Ciganoviča kungs dzīvo Liču ielā 35, bet ūdens pagrabā novērots tikai pēdējos divus gadus. Iepriekš ledus iešanas laikā mitrums stāvējis ne ilgāk par dienu divām, arī tad ūdens nav bijis dziļāks par 5 centimetriem. Šopavasar pagrabā var iebriest tikai ar gariem gumijas zābakiem, jo ūdens te jau sasniedzis 40 centimetru atzīmi.

Antona Ciganoviča rīcībā ir līgums, ko noslēgusi Līvānu novada dome un Straumes HES saimnieks Juris Galvanovskis, kā arī uz šī līguma pamata sastādītais garantijas raksts, kas applūdušo pagrabu īpašniekiem paredz zaudējumu kompensēšanu, ja to rašanās iemesls ir elektrostacijas darbība. A.Ciganovičs uzskata, ka garantijas raksts ir nopietns pamats tam, lai gadījumā, ja plūdos vainojama elektrostacija, SIA «Mežrozīte HES» parūpētos par zaudējumu atlīdzināšanu. Diemžēl šobrīd saimnieks ir atstāts neziņā, jo neviens no firmas vadības pēdējo dienu laikā pie viņa nav bijis.

— Tiklīdz pagrabā sāka celties ūdens, ziņoju par to Līvānu domes speciālistam Intim Svirskim. Zvanīju arī SIA «Mežrozīte HES» īpašniekam Jurim Galvanovskim. Viņš ieradās, apskatīja pagrabu, teica, ka atgriezīsies un tad vienosimies par zaudējumu kompensēšanu. Diemžēl kopš tās reizes janvāra beigās viņš pie manis vairs nav bijis, — stāsta saimnieks. Viņš uzskata, ka no uzņēmēja puses būtu jāseko atbilstoši rīcībai, un, ja vainīgs HES, pagrabu izolācija būtu jāveic firmā. Šobrīd A.Ciganovičs apņēmis gaidīt atbildi no uzņēmēja un arī no domes. Ja tādas nebūs, neatliks nekā cits kā tiesāties, viņš saka.

● Antons Ciganovičs rāda, cik dziļš ūdens jau divas nedēļas ir viņa mājas pagrabā. Viņš saņēmis garantijas rakstu no HES īpašnieka, taču nav pārliecības, ka tajā teiktās tiks pildītas, tāpēc, lai aizstāvētu savu īpašumu, viņš pieļauj iespēju vērsties tiesā. Foto: G.Kraukle

Sola apdrošināt pagrabus

SIA «Mežrozīte HES» direktors Juris Galvanovskis bija lietas kursā par notiekošo un «Novadniekam» paskaidroja, ka pēc viņa domām Ubagliča iedzīvotāju māju pagrabu applūšana ir pavasara plūdu sekas. Pēc 29. janvāra, kad tika saņemtas pirmās iedzīvotāju sūdzības par to, ka pagrabos radusies sūce, J.Galvanovskis personīgi izstaigājis Ubagliča mājas un izpētījis situāciju. Tūlīt ticis pieņemts lēmums pacelt elektrostacijas slūžas, tas arī izdarīts.

— Mēs neatsakāmies no savām saistībām, kādas esam uzņēmušies, un apņemas pildīt ikvienu līguma punktu, taču atbildam tikai par to, kas saistīts ar ūdenslīmeņa uzstādīšanu HES vajadzībām. Esam izolējuši piecu māju pagrabus un tas nebūt nav lēts priekš, jo viena kvadrātmetra izolācija izmaksā aptuveni 32 latus. Tā tiek veikta gan grīdām, gan sienām. Varbūt kāds domā, ja jau citiem izolēja, lai tad to izdara arī manā pagrabā, taču to darām tikai tad, ja ir pamatojums. Ceru, ka arī šogad, tāpat kā tas bija pērn, tiks sasaukta kompetenta komisija, kas izvērtēs applūšanas iemeslus un dos

savu slēdzienu.

Lai šādas situācijas neatkārtotos turpmākajos gados, esam pieņēmuši lēmumu veikt šo pagrabu apdrošināšanu, tad applūšanas gadījumus izvērtēs apdrošināšanas kompānija, kas arī dos slēdzienu un kompensēs zaudējumus.

Vēlākais pirmsdien dos slēdzienu

Pēc pašvaldības vadītāja Visvalža Gercāna domām komisija šajā situācijā ir jāsauc, un to jau bija plānots izdarīt tiklīdz līvāniešu pagrabos parādījās ūdens. Pēc slūžu pacelšanas un ledus iziešanas Dubnā komisijas saukšana atlikta. V.Gercāns solīja, ka speciālisti tiks aicināti kopā pirmsdien. Tomēr izvērtēt, vai notiekošajā vainojams HES, vai pavasara plūdi, ir praktiski neiespējami, uzskata pašvaldības vadītājs.

□□□

Tādā gadījumā skaidrs nav tas, vai reāli piemērojams, vai tikai teorētisks ir iedzīvotājiem izsniegtais garantijas raksts. Tomēr tas ir vienīgais dokuments, uz kura balstās iedzīvotāju pārliecība — dažu cilvēku intereses nopelnīt nav augstākas par daudzu desmitu tiesībām uz neapdraudētu privātpašumu.

G.Kraukle

NOVADNIEKS

Jūsu jautājumus un ierosinājumus katru darbdienu uzklusisim pa tālr. 1-53-07056.

Šeku reku kā no gaisa

Cepuri nost mūsu tautas priekšā! Malači, strādā tā, ka nenobrīnīties. Saeimā, valdībā, visvisādos dienestos — tur ir istie darba rūķi un mūsu tautas prieks un lepnums. Gadā par mums, iepriecina. Pavej, kaut vai avizēs. Lasi un priecājies. Reizēm pat no sirds uzjautrinies. Nav te nekādu sliņķu un zagļu zeme, visi strādā melnās miesās, raujas vai pušu, lai viss būtu oki doki. Un ir jau arī. Neticat? Tūlīt noticēs!

Ir par maz, ko mamma un tētis katram māca, jo nevar jau zināt, kādi sencīši pagadijušies. Te nu lielais rūpals jāņem nopietnās — valsts rokās. Cik tad ilgi var paciest tos nez no kurienes rautos popularitātes reitingus, kas atkal un atkal te vienu te otru sabiedrības krietno darboņu daļu aizbīda uz pašām tabulu apakšām. Nu kaut vai, par piemēru, muitniekus. Neba nu viegli stāvēt uz robežas un pārbaudīt visus tos, kam mājās nesēžas. Vai arī dimēt puteklājos kabinetos pie papīru kaudzēm, ne dienas gaismu neredzot.

Taču īstiem vīriem tas ir nieks, tagad viņi nolēmuši papildus, tā teikt, pa vakariem apgūt vēl arī **muitnieku ētikas kodeksu**. Jā, jā, nepārlasījāties. Tikai lūdzu nenokrieties no krēslā, kad izlasīsiet sekojošo. VID Muitas pārvaldes amatpersonu ētikas un uzvedības kodekss darbiniekiem vairs nepieļaus nekādas interpretācijas vienā vai otrā virzienā. Kodekss skaidri pasaka priekšā muitniekiem izmantojamo vārdu krājumu. Turpmāk šiem skaidrā dīkijā būs jāsaka «labrīt», «labdien» vai «labvakar». Pēc tam, kad ierēdņi būs iemācījušies sasveicināties, viņi studēs ētikas kodeksa tālākās sadaļas. Kodeksa autori papūlēsies vispārsaprotamā valodā ieskaidrot, «kā atšķirt dāvanu no kukuļa», taču paši arī atzīst, ka visā pasaulē vēl nav atbildēts tas vissvarīgākais jautājums, «kur ir tā trauslā robeža starp apdāvināšanu un kukuļdošanu».

Muitnieks arī ir ierēdnis, bet jebkurš ierēdnis savukārt ir pakļauts kārtībai, kas viņa darbību atšķir no šāda tāda melnā strādnieciņa. Laipnība un godīgums — tie ir pirmie baušļi katrā ierēdnā dzīvē. Pirmie, ko jauna gada sākumā ierakstīt savā personīgajā plānošanas kalendārā. Un cenšas cilvēki, tiecas uz godīgumu, ko tur liegties. Kaut vai Naturalizācijas pārvaldē. Viss ir godīgi līdz pēdējai vilītei. Darbinieki rotē kā Zeme ap Sauli un savstarpēji pašiem iepriekš nezināmās kombinācijās satiekas tikai eksaminācijas dienas rītā. Sasveicinās (tak jau ar «labdien») un kulturāli ar šķērēm atgriez valā eksāmena aploksnīti, kamēr naturalizācijas pretendents rātņi un satraucies sēž un gaida.

Bet tak nu atkal izdomājuši skandalēt. Par 1500 dolāriem ierēdņi esot tirgojuši Latvijas pilsonību. Skaidrs, ka ierēdņi par tādu ziņu sautuši, pārvaldes vadība jau trešo nakti neguļ, bet tik domā un domā. Kā tā varēja gadīties? Pēc kādas shēmas noziedznieki strādāja? Nevar izdomāt. Skaidrs, ka nevar. Nekādi priekšraksti tādas lietas neparedz. Varbūt arī šiem vajag savu kodeksu? Varbūt fušieris iznāca tamdēļ, ka savā starpā sasveicinājās gan, bet pretendentam «labdien» nepasacīja?

Biznesmeni atkal nošāva. Policija vēl apstākļus precizēs. Jau uzzinājuši, ka šauts ar ieroci, kas līdzīgs pistolei. Kas un kāpēc, to gan vēl nezina. Varbūt, ja būtu blišķis bijis, bet te — ar klusinātāju. Tāpēc arī nevar atrast, kas šāva. Visa vaina klusinātājā un tajā, ka nav ētikas kodeksa šāvējiem. Gan jau arī šaušanā vainīgi mistiskie spēki. Lūk, kā zibens pērnvasar robežkontroles punktā. Šeku reku kā no gaisa. Visas kameras pa tiro. Varbūt arī tie biznesmeņi tāpat — no zibens?..

G.Kraukle

4.

Latvijas nafta nevienu neinteresē

Latvijas izsludinātajā konkursā par ogļūdenražu jeb naftas izpēti un ieguvu Baltijas jūras šelfā Latvijas teritoriālajos ūdeņos nav pieteicies neviens pretendents, informēja Ekonomikas ministrijas (EM) Informācijas tehnoloģiju un sabiedrisko attiecību departamenta direktors Kaspars Paupe.

EM vēl nav apzinājusi galvenos konkursa neveiksmes iemeslus. Tomēr K. Paupe pieļāva, ka pretendenti varētu būt atturējuši ievērojamiem līdzekļi, kas licences ieguvējam būtu jāiegulda, kā arī pasaules ekonomikas lejupslīde. EM uzskata, ka reklāmas pasākumi konkursam bijuši pietiekami. Konkursa materiāli un nepieciešamie ģeoloģiskie dokumenti tika sagatavoti, sadarbojoties ar Valsts ģeoloģijas dienestu, publicēti ārvalstu laikrakstos un internetā. Tagad EM lems, kādas izmaiņas nepieciešamas konkursa nolikumā, un piedāvās tās izvērtēšanai Ministru kabinetam. Pērn jau notika konkurss par naftas meklēšanu, kurā pieteicās ASV — Norvēģijas kopuzņēmums TGS—Nopec, bet licenci tas vēl nav saņēmis.

Uz Eirovīziju pretendē 15 dziesmas

Eirovīzijas nacionālajā atlasē Latvijā šogad piedalīsies 15 dziesmas, no kurām labāko izvēlēsies skatītāji balsojot.

Skatītāji var balsot par Madaras Celmas, Lindas Leen un Horena, «Tumsas», Gunāra Kalniņa, Marijas Naumovas, Laura Reinika, Jāņa Stībēļa, Diānas Pirāgs un Olgas Pirāgs, Marinas Vojtjukas, grupu «4. elements», «Sea Stones», «Caffe», Ērika Budēvica, Džuliāna un Andra Abelites dziesmām. Tā informē Eirovīzijas dziesmu konkursa projekta darba grupas vadītājs Arvīds Babris.

Ar visām 15 kompozīcijām skatītāji var iepazīties Latvijas Televīzijas veidotajās dziesmu video-prezentācijās. Savukārt fināls, kurā skatītāji noteiks pašu galveno dziesmu, notiks 2. martā.

15 fināla dziesmas noteica īpaša žūrija no dažādām valstīm: Lielbritānijas, Norvēģijas, Lietuvas, Somijas, Grieķijas, Islandes, Dānijas. Latvijai šajā žūrijā pārstāvēja «Prāta vētra». Pavisam šogad savus darbus Eirovīzijas dziesmu konkursam Latvijā bija iesniedzis rekordliels mūziķu skaits — 68.

47. Eirovīzijas dziesmu konkurss notiks 2002. gada 25. maijā Tallinā. Latvijas pārstāvis tajā uzstāsies ar pirmspēdējo, 23. kārtas numuru.

2004. gadā varētu sākt Daugavas — Dņepras tranzīta projektēšanu

Iespējams, jau 2004. gadā varētu sākties tranzīta Daugava — Dņepra projektēšana — Latvijas Jūrniecības savienības (LJS) kopsapulcē paziņoja Satiksmes ministrijas projekta darba grupas loceklis Valērijs Štamers.

Par projekta atbalstīšanu būs jālemj Latvijas, Baltkrievijas un Ukrainas valdībai. Latvijas valdība šo jautājumu izskatīs šī gada martā.

Projekts ekonomiski ir ļoti izdevīgs, jo, savienojot Baltijas un Melno jūru ar kuģu ceļu, kravas izdotos pārvadāt četras līdz sešas reizes lētāk nekā ar vilcienu un apmēram 40 reizu lētāk nekā ar auto-transportu.

Projekts, kura izmaksas Latvijas teritorijā vien būtu ap 2 miljardiem ASV dolāru, paredz, ka jāveido slūžas pie hidroelektrostacijām, kā arī jāveido divas papildus slūžas pie Jēkabpils un vienas pie Daugavpils. Latvijas teritorijā Daugavā būtu nepieciešams izbūvēt 15 jaunas upes kuģu piestātnes, jo saskaņā ar projektu nepieciešams veidot arī apmēram 1000 kuģu floti, kuras izveides izmaksas varētu sasniegt vēl 4 miljardus ASV dolāru.

2010. gadā, kad projektu varētu pabeigt, pa šo kuģu ceļu ik gadu varētu pārvadāt ap 300 miljoniem tonnu kravu, apmēram piecas reizes vairāk nekā visu Latvijas ostu pašreizējais apgrozījums.

PREIĻU VALSTS ĢIMNĀZIJA

Gatavojas skolas akreditācijai

Šajā mācību gadā Preiļu Valsts ģimnāzijā (PVĢ) viens no audzēkņu un pedagogu galvenajiem uzdevumiem ir sekmiģi sagatavoties mācību iestādes akreditācijai. Kā informēja ģimnāzijas direktors Jānis Eglītis, jau mācību gada sākumā skolā sagatavots plāns un sadalīti veicamie pienākumi. Akreditācija paredzēta aprīlī, bet jau februāra sākumā skola vērtēs savu gatavību šim procesam. Iepriekšējā akreditācija notika 1997. gadā.

Skolā katru gadu tiek veikta audzēkņu aptauja, lai noskaidrotu viņu viedokli par skolu, bet vienreiz divos gados tiek rīkota aptauja skolotāju darba novērtēšanai. Gatavojoties akreditācijai, arī šogad jau veikta šāda aptauja. Skolas pedagogu sapulcē pārrunāti rezultāti, kādi atklāti aptaujā par skolotājiem. Skolēnu anketēšanas rezultāti apspriesti arī ar ģimnāzijas padomi un klašu pārstāvjiem.

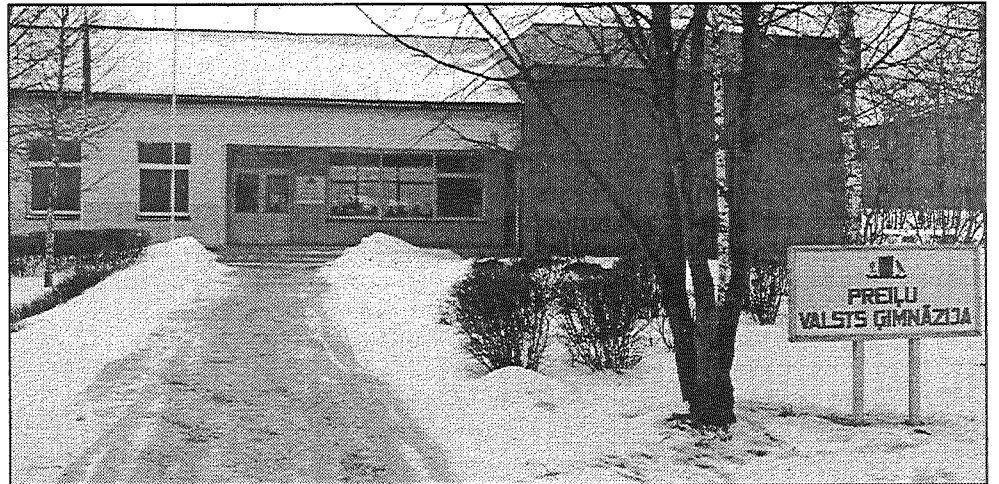
Vislabāko vērtējumu skolas pedagogi saņēmuši par profesionālo kompetenci. Augstākais punktu skaits, ko šajā rādītājā katrs pedagogs varēja saņemt, bija pieci, bet skolēni savus skolotājus bija novērtējuši vidēji ar 4,8 — 4,9 ballēm.

Kā vienu no skolas trūkumiem audzēkņi atzinuši to, ka ne visos priekšmetos ir mācību grāmatas, ne vienmēr tās ir pieejamas arī nokopēšanai. Piemēram, tas attiecas uz latviešu valodas un literatūras mācību grāmatu vidusskolas kursam. Vai arī ir mācību grāmatas, kuras skolotāji nevēlas izmantot, jo tās ir atpalikušas no laika gara. Piemēram, Latvijas vēstures grāmatu, kura maksā piecus latus, priekšmeta skolotāji neatzīst par pilnīgu. Tomēr apgāde ar mācību grāmatām ir risināms jautājums, atzīst direktors Jānis Eglītis.

Skolēni anketās atzinuši, ka reizēm domstarpības ar skolotājiem rodas tāpēc, ka pienācīgi nav izskaidrotas prasības pārbaudes darbu veikšanai. Skolēni vienkārši nesaprot, ko skolotājs grib.

Paplašina par ģimnāziju iegūstamās informācijas apjomu

PVĢ pedagogi un skolēni pašlaik pievērsušies informācijas apjoma par skolu paplašināšanai. Pilnībā tiek atjaunots internetā pieejamās ģimnāzijas mājas lapas (www.pvg.edu.lv) dizains un

saturš. Šo darbu veic Juris Erts. Nolemts kompaktdiska versijā izdot ģimnāzijas pastāvības piecu gadu vēsturi. Martā sāks iznākt skolas avīze, kas arī audzēkņu vecākiem sniegs informāciju par skolas notikumiem.

Turpina modernizēt kabinetus

Par ģimnāzijas stratēģisku uzdevumu skolas direktors uzskata mācību kabinetu modernizācijas turpināšanu. Jau pašreiz skolotājiem ir plašas iespējas mācību stundu laikā variēt un izmantot dažādus mācību līdzekļus — kompaktdiskus, videoierakstus, internetu. Šajā sakarībā attiecīgajos kabinetos vajadzīgi gan interneta pieslēgti datori, gan arī lieli ekrāni. Tā kā valstī šajā jomā nav īpaši daudz pieredzes, tad nav arī pie kā aizbraukt un paskatīties, saka Jānis Eglītis. Nekas cits neatliek, kā sākt un darīt pašiem. Kabinētu modernizācija saistīta arī ar reģionālā metodiskā centra veidošanu. Nolemts, ka skolā būs nevis viens atsevišķs centrs, kurā ieviesta visa modernā tehnoloģija un metodiskie materiāli, bet katrā mācību priekšmetā viens metodiskais kabinets. Šādam nolūkam izveidoti latviešu valodas, matemātikas, bioloģijas — ķīmijas, fizikas kabineti. Šogad iecerēts izveidot mūzikas metodisko kabinetu. Līdz ar to skolā būs pieci ar vismodernākajām mācību un stundu vadīšanas iespējām nodrošināti kabineti. Mācību metodikas apguvei tos var izmantot arī citu rajona un reģiona skolu pedagogi.

Ar ģimnāzijā iegūtajām zināšanām absolventi ir konkurētspējīgi, iestājoties augstākajās mācību iestādēs. No pērnā gada beidzējiem 90 procenti uzņemti augstskolās, puse no viņiem — valsts apmaksāto studiju grupās. Vai šis skaits nav par mazu, direktors neņem vērēt, jo daļa absolventu apzināti izvēlējušies augstskolas, kurās tā saukto valsts budžeta grupu nemaz nav. Tomēr kopumā

ģimnāzijas absolventi priekšroku devuši Latvijas Universitātei, ieskaitot humanitāro institūtu, kā arī Daugavpils Pedagoģiskajai universitātei. Katrā no šīm augstskolām pērn iestājušies pa 21 absolventam. Tālāk seko Tehniskā universitāte, Biznesa augstskola «Turība», kā arī Baltijas krievu institūts.

Ceturto gadu — ģimnāziju spartakiādes saimnieki

Ģimnāzija gatavojas arī valsts ģimnāziju spartakiādei, kura jau ceturto gadu pēc kārtas notiks Preiļos. Citām valsts ģimnāzijām nav pieejamas tāda līmeņa sporta bāzes kā Preiļos. Kaut arī gatavošanās, spartakiādes organizēšana un sportistu izmitināšana prasa lielas pūles, saka Jānis Eglītis, tomēr ir patīkami, ka šeit ierodas visu reģionu un arī Rīgas ģimnāziju audzēkņi, pedagogi un par Preiļiem veido pozitīvu priekšstatu. Materiālie izdevumi spartakiādes rīkošanai nav lieli, atzīst Jānis Eglītis, bet organizatoriskajā darbā augsti vērtējama sporta kluba «Cēriņa», kā arī Preiļu 1. pamatskolas sporta skolotāju, treneru un administrācijas atsaucība.

Latviešu valoda — obligātais eksāmens

PVĢ kā obligāto visiem skolas beidzējiem kārtojamo eksāmenu šogad noteikusi pārbaudījumu latviešu valodā. Kā zināms, vienu no pieciem obligāti kārtojamajiem eksāmeņiem par vidusskolas kursu nosaka katra skola atsevišķi. Jānis Eglītis latviešu valodas eksāmena izvēli pamato ar to, ka ņemts vērā audzēkņu un arī viņu vecāku ierosinājums vairāk vērības vēlt latviešu valodas apguvei, jo daudzās augstskolās šī priekšmetā, tieši gramatikā, jākārtā iestājpārbaudījuma testi. Kā pastāstīja direktors, eksāmens sastāvēs no vairā-

kām daļām. Priekšmeta metodiskā komisija patlaban gatavo eksāmena jautājumus. Tā paredzēts kombinēts, būs grammatiski izpildāmi testa jautājumi, gan arī mutvārdu da-

Rūpējas par skolotāju tālākizglītību

PVĢ, veicot metodiskā centra funkcijas, daudz līdzekļu izlietojusi arī rajona skolotāju izglītošanai. Te notikuši matemātikas, ķīmijas, latviešu valodas, informātikas skolotāju, direktoru vietnieku un direktoru kursi. Skolotāji ieguvuši daudz jaunu zināšanu, kas noteikti atspoguļosies mācību procesā, atzīst Jānis Eglītis. Savukārt četri ģimnāzijas skolotāji: Juris Erts, Ivars Pakers, Valentīna Pastare un Vija Pizele mācās magistratūrā. Materiālo palīdzību skolotājiem sniedz Pedagoģiskā tālākizglītības atbalsta fonds, bet skolotāja Valentīna Pastare studijas turpina valsts apmaksātajā grupā. Jānis Eglītis mācās doktorantūrā.

Ģimnāzistu brīvbrīžiem

Skolas parlaments šogad nolēmis vairāk uzmanības vēltīt klašu kolektīvu saliedēšanai. Skolā notiek konkurss «Kurs 02», kura laikā tiks noskaidrots aktīvākais, draudzīgākais, ziņošākais kurss. Konkursa ietvaros notiek dažādi pasākumi, piemēram, jau aizvadīta «Erudīta» pirmā kārtā, parādot zināšanas par Latgali. Otrajā kārtā būs jādemostrē zināšanas par Latviju, bet trešajā — par pasauli. Konkursa «Kurs 02» laikā tiek vērtēti, kā atsevišķu kursu audzēkņi noformē un kādā kārtībā uztur klasi, katram no kursiem noteiktās dienas ir jānoformē vestībils. Konkurss noslēgsies pavasarī, labākajam kursam paredzēta balva — vienas dienas ekskursija pa Latviju. Pie labajiem darbiem tiek pieskaitīti arī piedalīšanās sporta sacensībās, koncertos, sarīkojumos, izstādes par kursa vaļaspriekiem.

L.Rancāne

LĪVĀNU NOVADĀ

Livānu novada domes deputātu rokās pagājušajā nedēļā nonāca Valsts obligātās veselības apdrošināšanas aģentūras (VOVAA) projekts par veselības aprūpes cenām un apmaksas nosacījumiem, kur Livānu slimnīca ir iekļauta veselības un sociālās aprūpes centru grupā, kurai atvēlētais finansējums neļauj domāt par minimālu medicīniskās aprūpes pakalpojumu nodrošināšanas iespēju. Šāda projekta īstenošana būtībā nozīmētu slimnīcas SLEĢŠANU.

Slimnīcai paredzēts pansionāta statuss

Neiekļauj
lokālo slimnīcu
kategorijā

Nosakot apmaksas nosacījumus un pakalpojumu cenas, minētajā projektā par pamatu tiek ņemts ārstniecības iestāžu dalījums atbilstoši masterplāniem, iedalot tās daudzprofilu slimnīcās (tuvākās — Daugavpils un Jēkabpils centrālās slimnīcas), specializētajās viena profila slimnīcās (onkoloģijas, psihiatrijas, narkoloģijas centri, Rīgas dzemdību nams u.c.), lokālajās slimnīcās (tuvākā — Reiņu slimnīca), ilgās uzturēšanās slimnīcās (tuberkulozes, narkoloģijas, psihoneiroloģiskās slimnīcas), reģionālajos rehabilitācijas centros un veselības un sociālās aprūpes centros, pie kuriem plānots pieskaitīt arī Livānu slimnīcu, kurā šobrīd slimokase apmaksā 40 gultasvietas, kaut arī ārstēties gribētāju ir vairāk. Līdz ar to Livānu slimnīca netiek plānota kā lokāla tipa ārstniecības iestāde plašam pacientu lokam.

Gultasdienas vērtība
tikai divi lati

Ja daudzprofilu neatliekamās palīdzības slimnīcās gultasdienas vērtība plānota robežās no Ls 11,50 līdz 13,50, lokālajās slimnīcās — Ls 9-11, tad veselības un sociālās aprūpes centros (arī Livānos) — tikai Ls 5,35. Piemēram no šīs summas slimokase apmaksātu tikai 50%. Tas nozīmē, ka reāli gultas dienas vērtība būtu tikai 2,66 lati. Kā atzīst Livānu slimnīcas direktore un pašvaldības deputāte Iraida Glušņonoka, ar šādu finansējumu slimnīca medicīniskos pakalpojumus pašreizējā apmērā nebūs spējīga sniegt.

— Šāda projekta realizācijas gadījumā netiks nodrošināta neatliekamā palīdzība, nebūs iespējams apmaksāt laboratorijas izdevumus, sniegt stacionāro palīdzību līdzšinējā līmenī. Slimnīcai ir kredītsaistības par iegādāto rentgen-

aparāturu, arī tās pildīt nebūs iespējams, — sacīja I.Glušņonoka. VOVAA piedāvātā projekta īstenošana reāli nozīmētu Livānu slimnīcas slēgšanu.

Slimnīcu neatdos
bez ciņas

Livānu slimnīcas apkalpes diapazons ir daudz plašāks nekā tikai pilsētas vai Livānu novada teritorijā. Slimnieki ārstējas arī no Rudzātu, Jersikas un Rožkalnu pagasta. Apzinoties situācijas nopietnību, pašvaldības deputāti ir vienprātīgi, ka Livānu slimnīcas saglabāšanas jautājumā jārikojas visiem iespējamajiem līdzekļiem, gan paužot savu atieksmi Labklājības ministrijā un VOVAA, gan arī meklējot atbalstu pie vadošo partiju pārstāvjiem Rīgā. Slimnīcas parādu nastu varētu atvieglot nodokļu parādu norakstīšana, kāda nesen realizēta attiecībā uz Valmieras slimnīcu. Savs vārds šajā situācijā noteikti jāsaka arī kaimiņu pagastu pašvaldībām Jersikā, Rudzātos un Rožkalnos, uzskata deputāti.

Ierosina sākt parakstu
vākšanu

Tā kā slimnīcas normālai darbībai mēnesī nepieciešami aptuveni 23-24 tūkstoši latu, tad ziedoju mu vākšana situāciju neatrisinātu, lai gan arī šāda iespēja tika pārrunāta pēdējā domes sēdē. Deputāte Jevģēnija Reinbaha ierosināja piesaistīt arī iedzīvotājus, uzsākot parakstu vākšanu pret Livānu slimnīcas slēgšanu. Atstāt bez slimnīcas vairāk nekā 10 tūkstošus iedzīvotāju Livānos un apkārtējos pagastos, pēc domnieku domām, ir klaja bezatbildība. Parakstu vākšanas ideja pagaidām netika nedz noraidīta, nedz atbalstīta, jo, kā atzina domes priekšsēdētājs Visvaldis Gercāns, saņemtais dokuments vēl ir tikai projekts, un reģionālajai slimokasei ir tiesības brīvi rīkoties un nepieņemot šos ieteikumus.

● Drošības par Livānu slimnīcas pastāvēšanu nav. Varbūt jau rīt kāds ierēdnis Rīgā ar savu parakstu pasludinās, ka tādas Livānu slimnīcas nemaz vairs nav un turpmāk tās telpās būs pansionāts vecajiem ļaudīm. Foto: G.Kraukle

Slimnīcu dalījuma
kritērijus vērtē kā
neobjektīvus

Lokālo slimnīcu grupā, kurām nav jābaidās par slēgšanu, jo nodrošināts normāls finansējums, iekļuvušas pat tādas nelielas medicīniskās aprūpes iestādes kā Priekules un Aizputes slimnīcas, bet Valkas rajonā plānots saglabāt divas lokālās slimnīcas — Smiltēnē un Valkā, turpretī Livānu slimnīca projektā ir iekļauta tikai kā pansionāts, lai gan pēc masterplāna slimnīcu bija plānots pārveidot par ārstniecības iestādi vecajiem ļaudīm, saglabājot arī dienas stacionāra pakalpojumus. Šādu VOVAA nostāju deputāti vērtēja kā klaju nekompetenci un neorientēšanos esošajā situācijā, uzsverot, ka livānieši nevar iztikt ar «putru no rīta un tējiņu vakarā», ko pie-

dāvās pansionāts, un ka iedzīvotājiem ir jāsniedz normāla apjoma medicīniskā aprūpe.

Izsaka oficiālu
noraidījumu

Pašvaldības deputāti vienojās par oficiālas vēstules nosūtīšanu VOVAA, Labklājības ministrijai, Daugavas slimokasei un Latvijas pašvaldību savienībai, kurā iepriekšminētais projekts noraidīts kā nepieņemams. Veselības aprūpes masterplāns paredz Livānu slimnīcā nodrošināt dienas stacionāru un geriatrijas profila pakalpojumus, kas pēc savas būtības klasificējami kā medicīniskā nevis sociālā aprūpe.

Jāatzīmē arī tas, ka pagājušā gada novembrī ir noslēgts nodomu protokols starp Jēkabpils pilsētas pašvaldību, Livānu novada domi, Jēkabpils rajona slimnīcu un Livā-

nu slimnīcu par kopīgu sadarbību, masterplāna ietvaros reorganizējot Livānu slimnīcu par Jēkabpils daudzprofilu slimnīcas filiāli. Vēstulē pausts ierosinājums iekļaut Livānu slimnīcu lokālo slimnīcu grupā, jo tās sniegto pakalpojumu klāsts ir salīdzināms ar lokālo slimnīcu sniegtajiem pakalpojumiem.

Vēstulei pievienots arī Livānu novada domes lēmums, kurā izteikts kategorisks noraidījums VOVAA projektam. Pašvaldībai nav skaidrs arī tas, ko Labklājības ministrijai saprot ar jēdzienu geriatrija. Atšķirībā no gerontoloģijas geriatrija nav vēsta uz sociālo aprūpi, bet gan uz cilvēku novecošanās problēmu medicīniskajiem aspektiem, tādēļ šo pakalpojumu sniegšanai jāparedz arī atbilstošs finansējums, pārliecināti deputāti.

«Domes balva» labākajiem novada skolēniem

Sadarbojoties četru novada vispārīgā izglītoto skolu pārstāvjiem, ir realizēta ideja par «Domes balvu», kuru ik gadus pasniegs mācību priekšmetu olimpiāžu un konkursu laureātiem un viņu skolotājiem. Novada domes deputāti atbalstījuši jauno ieceru, piešķirot 600 latu balvu fondam.

Domes balvas mērķis ir stimulēt skolēnus padziļinātu zināšanu un prasmju apguvei, kā arī motivēt audzēkņus aktīvāk piedalīties rajona, novada un valsts mācību priekšmetu olimpiādēs un konkursos. Pašvaldība uzskata, ka šobrīd

ir svarīgi materiāli atbalstīt arī skolotāju ieguldījumu skolēnu sagatavošanā minētajiem konkursiem un olimpiādēm.

Naudas balvas

Ar naudas prēmijām, jau sākot no šī gada pavasara, Livānu ģimnāzijā, Livānu 2. vidusskolā, Rožupes pamatskolā un Jaunsilavas pamatskolā tiks apbalvoti:

■ Izglītības un zinātnes ministrijas organizēto mācību olimpiāžu dalībnieki, kuri valsts vai novada olimpiādēs ieguvuši kādu no pirmajām trim vietām vai atzinību, bet rajona olimpiādē — 1. vietu;

■ 1., 2., 3. vietu vai atzinību guvušie skolēni, kas piedalī-

jušies valsts skolēnu zinātniski pētniecisko darbu konferencēs, kā arī novada zinātniski pētniecisko darbu olimpiāžu pirmo trīs vietu ieguvēji;

■ Izglītības un zinātnes ministrijas organizēto valsts konkursu pirmo trīs vietu un atzinības ieguvēji, kā arī novada konkursu 1., 2. vai 3. vietas ieguvēji;

■ debašu kluba dalībnieki — titulu ieguvēji valsts mērogā.

Naudas prēmijas saņems arī iepriekšminētos panākumus guvušo audzēkņu skolotāji.

Piemīņas veltes

Ar Livānu novada domes piemīņas veltēm un atzinības rak-

stiem apbalvos:

■ skolēnus, kas rajona olimpiādēs ieguvuši 2., 3. vietu vai atzinību;

■ skolēnus, kas novada zinātniski pētniecisko darbu olimpiādēs ieguvuši atzinību;

■ skolēnus, kuri rajona konkursos ieguvuši 1., 2. vai 3. vietu;

■ skolēnus, kuri ieguvuši 1., 2., 3. vietu vai atzinību dažādu fondu, ar izglītību saistītu organizāciju, vēstniecību u.c. organizētajos konkursos.

Piemīņas veltes un atzinības rakstus saņems arī šo audzēkņu skolotāji.

Apbalvošana
būs maijā

Pieteikumus apbalvošanai skolas iesniegs Livānu novada domes sociālo izglītības un kultūras jautājumu komitejai, kura apkopos iesniegto informāciju un apbalvojamo sarakstus nodos apstiprināšanai domē.

Skolēnu un skolotāju apbalvošana paredzēta mācību gada noslēgumā — maijā. Šogad pašvaldības balvu pasniegšana iecerēta Livānu novada domes ēkā, bet turpmākajos gados tā tiks rīkota, sadarbojoties skolām un Livānu novada kultūras centram.

Lappusi sagatavoja G.Kraukle

Valstī kopējo bezdarba līmeni raksturo procenti. Reālajā dzīvē bezdarbs ir konkrēti, dzīvi cilvēki, kas jau gadus desmit atstūmti no sabiedrības vistiešākajā nozīmē. Ja nevari justies vienots ar sabiedrību, pasauli un līdzcilvēkiem, ja nezini, ko rītā ēdīs, vai nenoplīsīs pēdējais apavu pāris un vai nepaliksi bez jumta virs galvas.

Nekad nav bijusi darba ņēmējas attiecībās

Solvita Brūvere no Rudzātu pagasta pirms desmit gadiem ieguva augstāko agronomes izglītību. Bija piedzimis arī pirmais bērniņš, un jaunā ģimene sāka saimniekot uz vīra mantojumā saņemtās zemes — 100 hektāriem. Pēc tam pieteikušās dvīnītes. Izmantojusi nodarbinātības dienesta piedāvāto iespēju un Rīgā kursos apgūvusi grāmatveža specialitāti. Šis zināšanas izmantojot vīra saimniecībā. Taču saimniecība ar pūlēm savēlēt kopā galus.

Šo saiki ar nodarbinātības dienestu Solvita nevēlas pārtraukt. Pašā sākumā viņai piedāvāts pāsniedzējas darbs lauksaimniecības skolā Jaunglonā. Nebijis cilvēka, kas varētu pieskatīt mazos, un šo darbu viņa nav pieņēmusi. Grāmatvedes darbs Solvitai nav piedāvāts. Neesmu arī intensīvi meklējusi, viņa atzīstas, jo darāmā pietiekot mājās.

Solvitai nav darba grāmatīņas, viņai nav nekādas pieredzes, kā tas ir — būt darba ņēmējai. Taču, ja darbs arī atrastos, tas, droši vien, būtu Preiļos, un tas nozīmētu katru dienu 16 kilometrus turp un atpakaļ. Viņa to uzskata par neizdevīgu un domā, ka tad labāk palikt mājās.

Desmit gadi bez pastāvīga darba

Aleksandram Žurovam ir 40 gadi. No jauna stājas bezdarbnieku uzskaitē, jo nupat beidzies darba līgums ar gatera īpašnieku.

Kādreiz bijis autovadītājs un strādājis kolhozā «Krasnij Oktjabrj», pēc tam par fermu mehāniķi agrofīrmā «Turība». Tas bija pirms astoņiem, vai desmit gadiem, saka Aleksandrs. Darba piedāvājumi bijuši, bet tālu no mājām. Piemēram, Aglonā. Mežizstrādē, gateros. Ceļa izdevumos iztērētu pusi no nopelnītā, viņš spriež. Aleksandrs darbu sameklē pats un laiku pa laiku strādā vietējos gateros. Pārvaldīšanās kursi viņam ne reizi neesot piedāvāti.

— Gateri biju palīgstrādnieks. Pārnēsāju dēļišus, reizēm strādāju pie darbgalda, — stāsta Aleksandrs par pēdējo darba vietu.

Nopelnījis pa 50-60 latiem mēnesī. Īpašnieks bijis kārtīgs, par Aleksandru maksājis sociālo nodokli. Bet viņš nezina, kāpēc īpašnieks darba līgumu ar viņu nav pagarinājis.

Pārtiek no pabalstiem, kas piešķirti mazbērniem

Jeļena (redakcijas dots vārds, jo sieviete nebija ar mieru nosaukt ne savu vārdu un uzvārdu, nedz arī fotogrāfijas) sarunu ar žurnālistiem aprāva pusvārdā un raudot devās prom.

— Vienpadsmit gadus esmu bez darba. Man ir 56 gadi. Kad pirmo reizi atnācu uz šejieni, uz nodarbinātības dienestu, priekšnieks man teica, — ko gan jūs gribat savā vecumā, jaunām sievietēm ar maziem bērniem nav darba.

Neatsakos ne no kāda darba. Kādam dāru izravēju, kādam logus nomazgāju. Valstij neesmu parādā nevienu santīmu. No kā es pārtieku? Ja pastāstīšu, — neticēsiet. Meita ir bezdarbniece, viņai ir divi bērni. Eju ēst pie viņiem. Par bērnu pabalstu. Meitai ir arī frizieres specialitāte, viņa reizēm kādam matos apgriez, nopelna kādu santīmu. 25 dienas gadā nostrādāju pilsētas labiekārtošanas darbos, par to man piešķir sociālo pabalstu — 65 latus, ko pārskaita maksas segšanai par dzīvokļa apkuri.

Reizēm strādāju pie lauciniekiem. Maksa zināma — divi lati dienā. Vienalga kāds darbs. Jāstrādā no agra rīta līdz vēlam vakaram. Dažs iedod labas pusdienas. Bet vienam otram pašam lāgā nav, ko ēst, iedod maizi ar pienu.

Dzīve — bez darba un

Bezdarba apjoms ir lielāks par konstatēto

● Nodarbinātības valsts dienesta filiāles Preiļu centra vadītājas pienākumu izpildītāja Anita Anspoka un vietnieks Staņislavs Bernāns ar faktiem var pierādīt, ka augstais bezdarba līmenis rajonā ir cieša saistībā ar ekonomisko situāciju Latgalē. Reāla darba tirgus te nav.

Ko dara un cik reālu palīdzību bezdarba samazināšanā var sniegt bezpeļņas organizācijas valsts akciju sabiedrības «Nodarbinātības valsts dienests» (BO VAS NVD) filiāles Preiļu centrs, informē tā vadītāja vietnieks Staņislavs Bernāns.

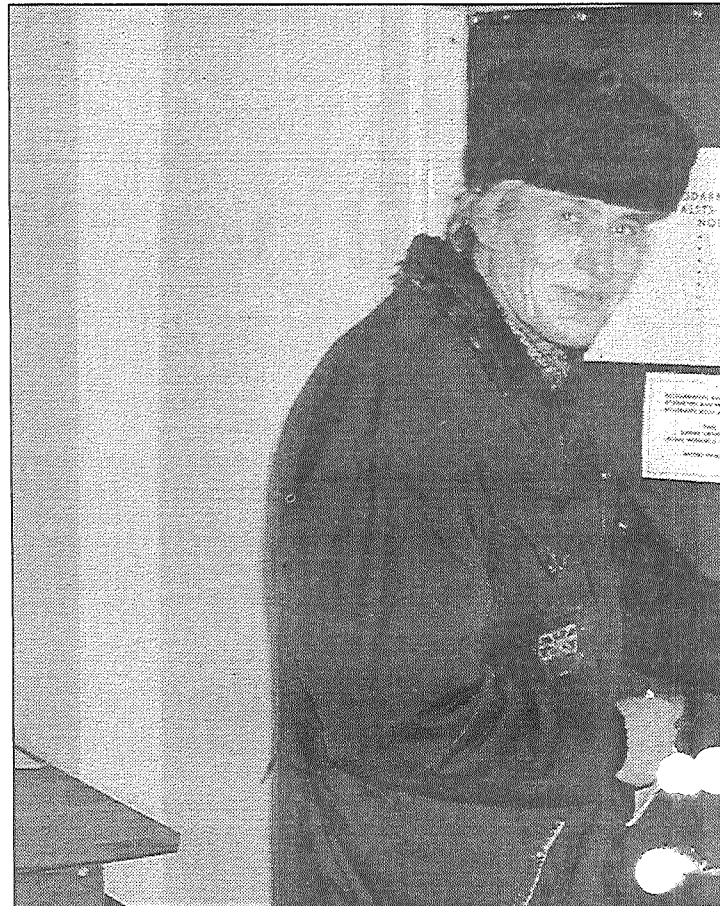
NVD filiāles Preiļu centra darbinieki pilda uzdevumus, kas tiem noteikti LR likumā «Par nodarbinātību» un centra nolikumā.

Veikta darba meklētāju reģistrācija, izskatīti jautājumi par bezdarbnieka statusa

piešķiršanu vai tā noņemšanu, kā arī bezdarbnieku informēšana par vakancēm un norīkošana nodarbināto aktīvo pasākumu veikšanai. Regulāri katru mēnesi tika veikta bezdarbnieku sastāva analīze, viņu vēlmju apkopošana. Tika reģistrētas darba devēju pieņemtās vakances.

NVD filiāles Preiļu centrā strādā 13 cilvēki, septiņi no viņiem — Preiļos, pieci Līvānu sektorā un viens Līvānu darba meklētāju klubā.

2001. gada laikā NVD rajona iestādēs griezušies vairāk nekā 4000 darba meklētāju, bezdarbnieka statuss vidēji mēnesī piešķirts 195 darba meklētājiem. Pagājušajā gadā

● Dementijam Petrovam par nākotni un pat par tuvākotista stāžs — 28 gadi, astoņi gadi bezdarbnieka statusa gojuma. Līdz pensijai vēl tālu — 12 gadi.

bezdarbnieku skaits vidēji mēnesī bija 3733 cilvēki, kas ir 16,4 procenti no rajona darbaspējīgo iedzīvotāju skaita, un tas ir viszemākais līmenis kopš 1995. gada. Tas liecina, ka bezdarbnieku skaitam ir tendence samazināties.

Ko nozīmē bezdarbnieka pienākumu nepildīšana

Pērnā gada laikā bezdarbnieka statuss piešķirts 2343 darba meklētājiem, bet noņemts — 2317 cilvēkiem. Šie skaitļi liecina, ka ievērojama daļa bezdarbnieku savu statusu saglabā tikai uz bezdarb-

nieka pabalsta saņemšanas periodu. Tiklīdz pabalsta izmaksas beidzas, viņi vai nu iekārtojas darbā, vai pārtrauc apmeklēt dienestu. Pagājušajā gadā darbā ir iekārtojušies 982 bezdarbnieki, kas ir 42% no bezdarbnieka statusu zaudējušajiem. 1195 bezdarbniekiem, kas ir 52% no kopējā skaita, statuss ir noņemts par bezdarbnieka pienākumu nepildīšanu. Tie ir: reizi mēnesī ierasties NVD, triju darbadienu laikā ziņot NVD par pārmaiņām, uz kuru pamata tie zaudēts bezdarbnieka statuss, par dzīvesvietas maiņu, par slimības laiku, ja tas bija ilgāks par divām nedēļām triju

Darbu atrada, jo meklēja kontaktus

Dace L., (nevēlējās, lai viņas uzvārdu publicē, arī vārds mainīts) ir sieviete ap 45 gadiem, tas ir, vecumā, par kuru mēdz teikt, ka darbatirgū tam nav pieprasījuma. Pašlaik viņa strādā labā privātuzņēmumā, ir grāmatvede un jūtas apmierināta gan ar darba devēju, gan ar darbu. Viņa bija ar mieru dalīties savā pieredzē, kā izdevās iekārtoties darbā. Kad iepriekšējā darba vietā notika štatu samazināšana, un viņa atpūtās uz ielas, Dace mājās nepalika ne dienu. Ar vīru algu bija par maz, lai nodrošinātu vienai atvasei iespējas studēt, kaut arī fakultātē, kur par mācībām jāmaksā samērā maz, bet otrai — beigt vietējo skolu.

— Visiem paziņām jautāju par darbu, kaut arī man priekšā bija vesels gads, kurā bija garantētas iespējas saņemt bezdarbnieka pabalstu. Bez tam pirmajos trijos mēnešos tas sanāca vēl lielāks nekā vidējā darba alga iepriekšējā

darba vietā, — atceras Dace. Kāda no paziņām piedāvāja iespēju uzrakstīt projektu.

— Man nebija ne jausmas, kā to dara un kas tas ir, bet zināju, ka pie kaut kā ir jākeras, — stāsta bijusi bezdarbniece.

— Paņēmu divu projektu pieteikumu veidlapas un ķeros klāt. Paldies par cilvēcību tam speciālistam, pie kura aizgāju pēc padoma, un viņš pacietīgi visu manu pūliņu rezultātu pārsvītvoja, izlaboja un atdeva atpakaļ ar pamācību.

Projektam vajadzējis pievienot arī atbalsta vēstuli un kāda darbinieka parakstu. Dacei nav aizmirsies, cik skarbi viņu atraidījis un izrājis kāda tajā laikā augsti stāvoša sabiedrisko organizāciju pārstāve par viņas nemākulību. Meklējusi atbalstu citā sabiedriskā organizācijā un to arī saņēmusi. Kaut arī viņas pirmie mēģinājumi projektu rakstūšanā cietuši neveiksmi un darbs nav guvis atbalstu, Dace šajā laikā bija nodibi-

nājusi jaunus kontaktus un arī atklājusi, ko māc un prot — grāmatvedības zināšanas, māku strādāt ar datoru, kā arī cilvēciskās īpašības — prasmi saprasties, drosmi uzdrīkstēties un riskēt. Bezdarbnieces statuss nebija apritējis ne gads, kad Dace saņēma darba piedāvājumu un to pieņēma. Jā, tagad viņa prot rakstīt arī projektus.

— Ja cilvēks ir zaudējis darbu, viņš nedrīkst palikt savas mājas četrās sienās, lai cik briesmīgi tobrīd jūtas, — dod padomu Dace. — Tomēr vajadzīgi arī sakari un paziņas, ja tevi neviens nepazīst, uz labu darbu nav ko cerēt. Nevajag baidīties arī no atālluma līdz darba vietai. Ja kāds uzskata, ka no sava pagasta braukt darbā uz Preiļiem ir pārāk tālu, tad lai saīlējina ar to atāllumu, kādu tūkstošiem rīdzinieku mēro ik rītu un vakaru no pilsētas viena gala līdz otram. Tomēr ceļa izdevumi jāsamēro ar al-

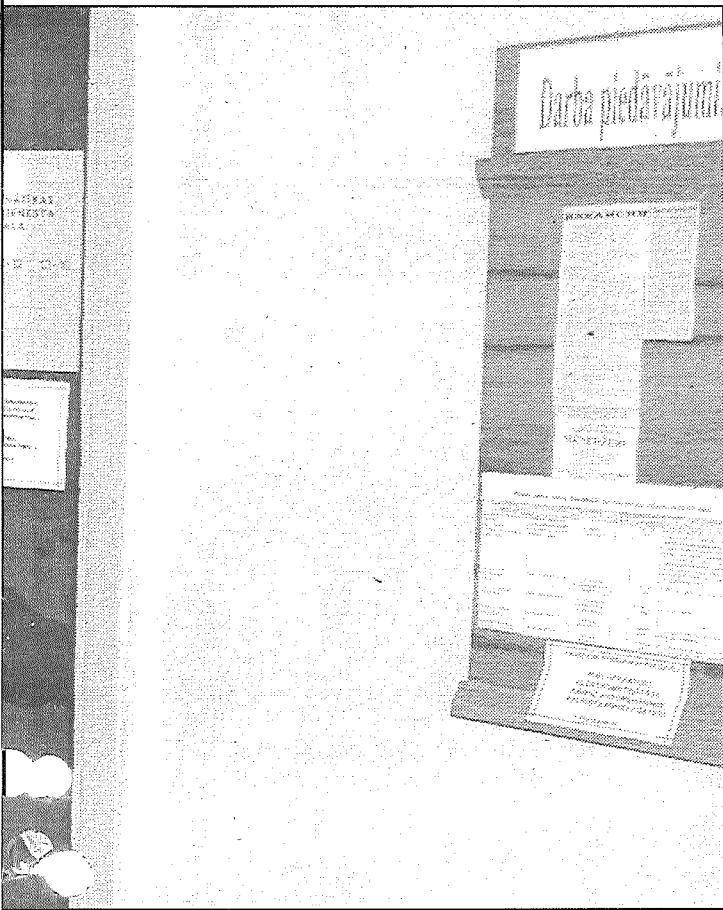
gu. Man arī kādreiz piedāvāja darbu Aglonā un 60 latus lielu algu. Pēc ceļa un sviestmaižu izdevumiem man atliktu 10 vai 20 latus. Atteicos.

Tomēr ar kritiku Dace atceras nodarbinātības dienestu.

— Biju pierakstījusies uz kādiem trijiem kursiem Rīgā, — viņa saka, — bet gada laikā nesaņēmu nevienu piedāvājumu. Gada sākumā bija uzlikts kursu saraksts un to laiki, bet, kad tie tuvojās, neko par tiem nevarēju uzzināt. Ikreiz, kad ierados reģistrēties, apjautājos no jauna. Atbilde vienmēr skanēja, — pagaidām nekā nav. Kāda tam jēga, ja valstī vispār šāda institūcija kā darba dienests pastāv? Lai reizi mēnesī par bezdarbnieku uz lapas uzvilktu ķeksīti?

Daces brālim no dienesta reiz piezvanīts, lai informētu par kādu darba piedāvājumu, ko viņš pats jau pirms mēneša izlasījis laikrakstā.

bez iztikas — tuvplānā

rtidienū nav nekādu ilūziju. Aiz muguras kopējais trak- divi mēneši kopš pēdējā gadījuma darba un pēdējā atal-

ar darbinieku skaita samazināšanu, 23% — sakarā ar darbinieka uzteikumu darba devējam, 23% sakarā ar darba līguma termiņa izbeigšanos un 9% ir sievietes pēc bērna kopšanas atvaļinājuma.

Skaitļi liecina, ka ļoti daudz strādājošo lauž darba līgumus. Tas galvenokārt notiek tajos gadījumos, kad strādājot jau ir iegūtas tiesības uz bezdarbnieka pabalstu. Visbiežāk aiziešana no darba notiek tāpēc, ka ir ļoti zema darba alga, un darbinieki neredz pozitīvas izmaiņas arī perspektīvā. Daudzos uzņēmumos notiek bieža darbinieku maiņa, bet no darba atbrīvotie papildina bezdarbnieku rindas.

Nodarbinātības dienests darbā neikārto, atgādina Staņislavs Bernāns. Dienests darbojas kā starpnieks, piedāvājot informāciju.

Bezdarbniekiem palīdz pārkvalificēties

Pamatojoties uz darba devēju pieprasījumu, kā arī vadoties no bezdarbnieku vēlmēm, tiek plānota bezdarbnieku apmācība un pārkvalifikācija. 2001. gadā uz Preiļu rajona mācību iestāžu un ražošanas uzņēmumu bāzes tika apmācītas bezdarbnieku grupas vairākās specialitātēs: šūto izstrādājumu ražošanas tehnoloģijas un iekārtas, vieglo apģērbu izgatavošana — 15 cilvēki, šuvēja (divas grupas) — 27, mūrnieks — apmetējs — 14, skaitļošanas tehnikas operators — 15, sociālās aprūpes darbinieks — 15, zemspiediena katlu mašīnists — 12, dārzkopis lauksaimniecības veikala pārdevējs — 15, meža transporta līdzekļa ar hidromanipulatoru

vadītājs — 15, ekspeditors, «B» kategorijas autovadītājs — 15, stikla pūtējs — 12.

Pavisam 2001. gadā dažāda veida kursos ir pabeiguši 228 bezdarbnieki, no kuriem 167 apmācīti Preiļu rajonā, bet 61 Rīgā un citās pilsētās. Visvairāk bezdarbnieku — 42 apmācīti šuvēja profesijā, kas izskaidrojams ar to, ka pēdējo divu gadu laikā Preiļos atvērtas trīs šūšanas ražotnes. Tomēr, kā liecina pieredze, kursu beidzēju darbā iekārtošana ir apgrūtināta, jo viņiem trūkst praktisko iemaņu.

Īslaicīgs, algots darbs

2001. gadā 95 000 latu izlietoti īslaicīgo algoto pagaidu sabiedrisko darbu (APSD) finansēšanai. Lai noskaidrotu darba devēju pieprasījumu pēc bezdarbnieku iesaistīšanas APSD, tika veikta aptauja, kā arī ņemts vērā bezdarba līmenis katrā konkrētā pašvaldības teritorijā. Pērn katru mēnesi APSD iesaistīti vidēji 180 bezdarbnieki. Turpinājās arī darbs pie APSD projektu īstenošanas. Izsoles komisija atbalstīja un piešķīra finansēšanas līdzekļus deviņiem dažādiem projektiem Preiļu rajonā. Septiņi tika sekmīgi pabeigti. Preiļu zonā tika realizēti šādi projekti: Galdniecības izveidošana zemnieku saimniecībā, invalīdu iesaistīšana ražošanā; Lauku tūrisma izveide zemnieku saimniecībā «Salenieki»; SIA «Remontnieks» kokapstrādes un koksnes atkritumu pārstrādes ceha izveidošana; ISO 9001 standartiem atbilstoša ogu un augļu pārstrādes ceha izveide eksporta produkcijas ražošanai Latgalē. Realizējot projektus, tika radītas vairāk nekā 50 darba vietas.

nedēļu laikā, kā arī citi.

Vairāk bezdarbnieku ir tajos pagastos, kas atrodas tuvāk centriem — Preiļiem vai Līvāniem. Tas izskaidrojams ar to, ka no šīm vietām ērtāk un lētāk nokļūt uz NVD, lai reģistrētos. Tālāk dzīvojošiem bezdarbniekiem nav naudas ceļa izdevumiem. Saskaņojot jautājumu ar pašvaldībām, tiek organizēta pieņemšana uz vietas Aglonas, Rušonas un Pelēču pagastā.

Kopumā algotu darbu ne-strādājošo cilvēku skaits rajonā noteikti ir ievērojami augstāks nekā reģistrēts dienestā, uzskata Staņislavs Bernāns.

Izdevīgāk būt par bezdarbnieku

Par ko liecina augstais darbiekārtošanas procents? Tas rāda, ka, beidzoties bezdarbnieka pabalsta izmaksu periodam, bijušie bezdarbnieki iekārtojas darbā pie iepriekšējā darba devēja. Aptuveni 20 procenti no šādi darbā iekārtotiem bezdarbniekiem ir sezonas strādnieki (kurinātāji, apkopējas, virtuves strādnieki). Analizējot bezdarbnieka statusa piešķiršanas iemeslus, var konstatēt sekojošo: 4% no darba meklētājiem griezušies NVD sakarā ar uzņēmuma vai iestādes likvidāciju, 7% — sakarā

Bezdarbnieku sastāvs pēc dzimuma, vecuma, izglītības, darba stāža un tautības Preiļu rajonā					
	1997	1998	1999	2000	2001
	31.12.	31.12.	31.12.	31.12.	31.12.
Bezdarbnieku skaits	4181	4400	4167	3743	3765
t.sk. sievietes	2191	2274	2191	2019	2001
t.sk. ilgstošie	2595	2435	2373	2234	1965
Pēc vecuma					
15 — 19	138	155	113	110	101
20 — 24	601	580	484	359	340
25 — 29	541	552	496	405	410
30 — 49	2237	2378	2305	2119	2100
50 — 54	419	460	489	469	516
55 — 59	245	275	280	281	298
Pēc izglītības					
Augstākā	129	135	125	113	118
Vid. speciālā	1018	1097	1110	985	1616
Arodizglītība	463	534	314	547	—
Vid. vispārējā	1403	1451	1338	1158	1144
Pamatizglītība	1058	1093	1007	891	834
Nepabeigta pamatizgl.	110	90	73	57	53
Pēc darba stāža					
Bez darba stāža	498	504	433	369	375
Mazāks par vienu gadu	64	63	60	63	44
1 — 10 gadi	1286	1323	1194	1085	1069
11 gadi un vairāk	2333	2510	2480	2226	2277
Pēc tautības					
Latvieši	2404	2439	2315	2107	2077
Krievi	1499	1656	1564	1389	1423
Citas tautības	278	305	288	247	265

Bezdarbnieku skaits Preiļu rajona pašvaldību teritorijās						
Pašvaldība	1996	1997	1998	1999	2000	2001
	31.12.	31.12.	31.12.	31.12.	31.12.	31.12.
Aglonas pagasts	87	100	109	91	125	124
Aizkalnes pagasts	65	46	44	32	30	—
Galēnu pagasts	45	62	53	33	39	41
Jersikas pagasts	123	156	151	145	121	129
Pelēču pagasts	65	65	73	63	65	58
Preiļu pagasts	87	78	96	86	82	—
Sutru pagasts	86	79	99	91	80	91
Riebiņu pagasts	68	68	91	143	130	119
Rožkalnu pagasts	46	40	48	44	41	36
Rožupes pagasts	177	201	235	218	—	—
Rudzātu pagasts	52	64	62	48	36	33
Rušonas pagasts	117	119	126	117	95	112
Saunas pagasts	43	54	62	115	89	54
Stabulnieku pagasts	56	100	104	104	83	85
Silajānu pagasts	84	75	64	63	54	58
Silukalna pagasts	67	62	66	58	50	48
Turku pagasts	172	170	140	141	—	—
Upmalas pagasts	55	50	47	51	60	70
Vārkavas pagasts	78	75	61	52	52	64
Līvāni/novads*	1808	1743	1841	1645	1750	1762
Preiļi/novads*	933	774	828	827	761	881
Kopā	4314	4181	4400	4167	3743	3765

* no 2000. gada Līvānu novadā ietilpst Līvānu pilsēta, Turku un Rožupes pagasti

* no 2001. gada Preiļu novadā ietilpst Preiļu pilsēta, Aizkalnes un Preiļu pagasti

Materiālus sagatavoja L.Rancāne. Foto: M.Rukosujevs

Partiju solījumi par darba vietām izgaist pēc vēlēšanām

Janīna Pudule no Stabulnieku pagasta bezdarbnieces statusu ieguvusi 1996. gada jūlijā. Viņai ir pārdevējas specialitāte. Tikai vienreiz bijis darbs uz laiku. Viņa veikusi lauksaimniecības skaitītājas pienākumus. Nodarbinātības dienestā viņai piedāvāti kursi, bet tie notikuši Daugavpilī. Janīnai nav bijis iespēju tos apmeklēt, jo naudas nepieticis pat ceļa izdevumiem. Gimene pārtiek no vīra algas, ko viņš saņem kurinātāja darbā, kā arī no savā piemājas saimniecībā sarazotā. Vīrs maksājot sociālo nodokli arī par Janīnu. Pēc visu nodokļu samaksāšanas no algas tik vien paliekot kā 46 latu mēnesī.

— Kad nāk vēlēšanas, visas partijas sola jaunas darba vietas, bet, kad tiek pie varas, par cilvēkiem tiek aizmirsts, — saka Janīna.

— Man neliekas, ka valdība kādreiz sāks domāt par to, kā samazināt bezdarbu Latgalē.

Janīna saka, ka pat neesot centusies darbu meklēt Preiļos. Pēdējais autobuss no rajona centra uz Stabulniekiem dodoties īsi pēc pulksten trijiem pēcpusdienā. Kur ir tāda darba vieta, kurā ap pusdienlaiku varētu beigt strādāt, viņa jautā.

Desmit gadu laikā darbs nav piedāvāts

Jevgēnijs Nikulins ir 34 gadus vecs preilietis, desmit gadus no sava mūža pavadījis bezdarbnieka statusā. Viņam ir celtniecības tehniķa profesija. Kādus gadus četrus mēģinājis tirgoties, bet tagad jau septiņo gadu pārtiek no samaksas par gadījuma darbiem. Par «haltūrām», kā viņš saka pats, remontdarbos.

— Nevis dzīvojam, bet kuļamies, — savu četru cilvēku ģimenes dzīvi raksturo Jevgēnijs Nikulins.

Vecākā meita mācoties skolā, jaunākajai esot nepilni divi gadi. Arī sievai pēc dekrēta atvaļinājuma nāksoties meklēt darbu.

Jevgēnijs Nikulins stāsta, ka viņam nodarbinātības dienestā esot piedāvājuši iespēju mācīties gatera strādnieku kursus. Bet viņam veselība neatļaujot strādāt gateri un uz kursiem negājis. Piedāvāti arī šoferu kursi, bet viņam autovadītāja kvalifikācija jau esot. Tagad piedzīvota sirds operācija, kādu laiku būšot invaliditātes grupa.

Kādreiz, bezdarbnieka statusa pirmajos gados, pats meklējis darbu uzņēmumos un organizācijās, bet neveicies. Arī ar valsts valodu esot grūtības. Neesmu centies to iemācīties, viņš vaļsirdīgi atzīstas. Skolā tā nepadevās, bet tagad to apgūt vēl grūtāk. Maksu par dzīvokļa apkuri sedzot, sabiedriskā kārtā veicot dažādus darbus pilsētā. Piecas dienas nostrādā, 25 latu no apkures maksas tiek dzēsti, viņš stāsta. Meitai skolā piešķirtas pusdienas bez maksas.

Nodarbinātības dienests neko nespēj palīdzēt, ir pārliecināts šis bezdarbnieks. Staigā, atzīmējies, bet kāda tam jēga? Darbs nekad neesot piedāvāts.

Iespēju nopelnīt saskata ārzemēs

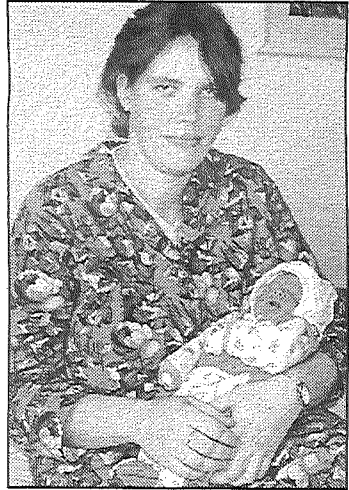

Rolands Celitāns ir 21 gadu vecs preilietis. Bez darba esot vairāk nekā gadu. Rolands pieder citai paaudzei, tai, kas darba tirgū ienāk pašlaik. Ir gatavs izšķiroši rīcībai un spēj pieņemt radikālus lēmumus. Mācījies lauksaimniecības skolā, bet to nebeidzis. Kā iemeslu min to, ka radusies iespēja iekārtoties darbā ārzemēs uz gadu pārtraucis. Strādājis Dānijā dažādos lauksaimniecības darbos. Uzskata, ka brauciens bijis izdevīgs. Pēc atgriešanās esot bez darba. Bijuši piedāvājumi strādāt pie vietējiem zemniekiem, bet jaunietis to nevēlās.

— Mazatalgots darbs, — viņš saka. — Cik viņi maksās? Mazāk par simts latiem mēnesī. Es labāk vēlējos braukšu uz ārzemēs.

Rolands stāsta, ka mamma strādājot, bet viņš netaisoties dzīvot mātes apgādībā. Jāpelna pašam. Atkal kārtojas darbam ārzemēs. Par vienu no priekšnosacījumiem, lai veiksmīgi dabūtu darbu citā valstī, min svešvalodu zināšanas. Viņam noderējusi prasme runāt vāciski.

Audz laimīgs, mazais!

Upmalas pagasta iedzīvotāju Irēnas un Jāņa Spūļu dēliņš piedzima 1. februārī. Pūstis ģimenē ir pirmais bērns. Arī Jāņa vecākiem Olga un Jāzepam, kā arī otrajai vecmammai — Helēnai zēns ir pirmais mazbērns. Jaunā ģimene dzīvo kopā ar Jāņa vecākiem, kas arī būs pirmie palīgi mazdēla auklēšanā. Laimīgais tētis, kas ar skaistu ziedu pušķi bija ieradies dzemdību nodaļā apsveikt sievu un dēlu, teica, ka mazais augs viņam par palīgu zemnieku saimniecības darbos.

Irēna teica paldies ārstei Larīnai Bogdanovai, vecmātei Aleksandrai un pārējiem dzemdību nodaļas darbiniekiem par palīdzību, sagaidot dēliņu.

Aglonas pagasta visjaunākā iedzīvotāja — Ināras un Andra Daukštu meitiņa piedzima 5. februārī. Mazulītei pagaidām vārdiņš vēl nav dots, bet mamma viņai izdomājusi mīļvārdiņu — dadzītis, jo meitiņa esot ar raksturu. Mājās māšeli sagaidīja brālīš Artis.

Meitai ienākot pasaulē, klāt bija arī viņas tētis. Andris strādā robežsardzē uz Baltkrievijas un Latvijas robežas, bet šim notikumam par godu bija paņēmis atvaļinājumu. Ināra strādā par skolotāju.

Mazulītei ir divas vecmamas — Veneranda un Monika, kā arī viens vectētiņš — Antons.

Ināra savai meitiņai vēlēja labu veselību un lai kaut nedaudz viņu pavadītu laimīte. Viņa teica lielu paldies ārstei Larīnai Bogdanovai, vecmātei Aleksandrai, bērnu māšai Baibai un pārējiem nodaļas darbiniekiem par rūpēm un sirdssiltumu, ko nodaļā izjutusi.

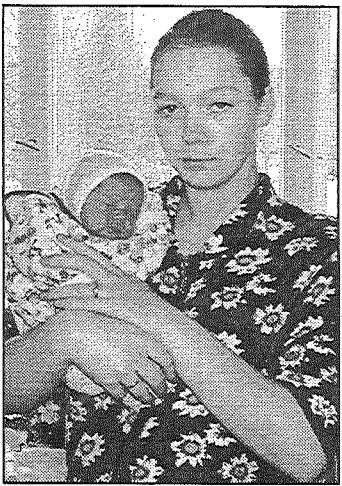

31. janvārī pasaulē nāca Jaunaglonas iedzīvotāju Lilitas un Aivara Valaiņu meitiņa. Lilita stāstīja, ka tagad katram brālītim būs pa māsiņai, jo viņas ģimenē jau aug divi puikas — Margērs un Kristaps, kā arī meitene — Kristiāna.

Kupls mazbērnu pulciņš ir Lilitas mātei Venerandai. Viņu par vecmāmiņu dēvē astoņi puikas un meitenes. Aivara mātei Valentīnai tagad ir četri mazbērni.

Lilita un Aivars strādā Jaunaglonas arodvidusskolā. Jaundzimušās māmiņa teica, ka meitiņu kristīs Aglonas bazilikā, kurā vārdus un svētību saņēmuši arī pārējie viņas bērni. Pagaidām māmiņa savu bērnu sauc mīļvārdiņā par podziņu.

Lilita pateicās ārstam Jurim Kļaviņam, vecmātei Jekaterīnai, bērnu māšai Baibai un pārējiem mediķiem par sirsniņo palīdzību.

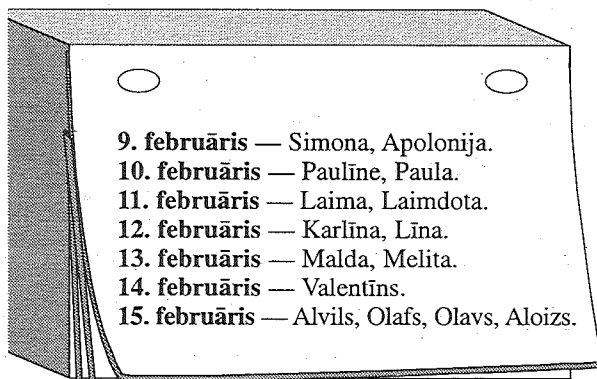

Pirms gada un diviem mēnešiem «Novadnieks» iepazīstināja ar jaundzimušo Jūliju un viņas mammu no Riebiņu pagasta. Tagad Aļona Vaivode bija ieradies «pirkt» brālīti, un tas viņai arī izdevās. Kopā ar bērna tēti Vitāliju nolemts puisīti nosaukt vectēva vārdā — par Juri. Dēliņš piedzima 2. februārī.

Jūlijai un Jurim vecvecāku uzmanības un mīlestības netrūks, jo abiem pāriem — Nadeždai un Viktoram, Līlijai un Jurijam viņi ir vienīgi mazbērni.

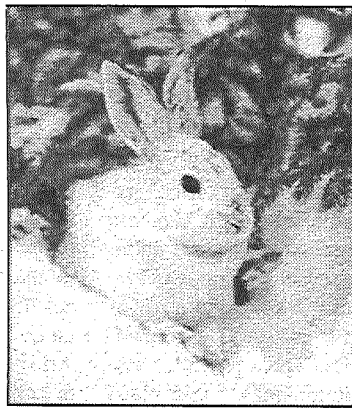
Bērniņu paredzēts kristīt Riebiņu baznīcā.

Aļona silti pateicās ārstei Larīnai Bogdanovai un dzemdību nodaļas darbiniekiem par iejūtīgo atklāsmi un palīdzību.

9. februāris — Simona, Apolonijs.
10. februāris — Paulīne, Paula.
11. februāris — Laima, Laimdota.
12. februāris — Karlina, Līna.
13. februāris — Malda, Melita.
14. februāris — Valentīns.
15. februāris — Alvilis, Olafs, Olavs, Aloīzs.

Trīs Soltleiksitijas talismani

● Zaķene Soltleiksitijas spēlēs no olimpiskā moto «Citius, Altius, Fortius» vārdiem simbolizē ātrumu, lācis — spēku, bet koijotam amerikāņi mitos un legendās atraduši saistību ar augstumu.

Pēdējās trīs desmitgadēs par neatņemamu olimpisko spēļu sastāvdaļu kļuvuši olimpiskie talismani. Soltleiksitijā tie būs veseli trīs: zaķene Poudere, koijots Kopers un lācis Kouls.

Pirmo reizi olimpiskajās spēlēs talismani parādījās 1972. gada Mīnhenes olimpiādē — toreiz bavārieši visiem bija sagatavojuši pārsteigumu takša Valdi personā. Bet pirmais neoficiālais talismanis gaismu ieraudzīja vēl pirms četriem gadiem — jau 1968. gada Grenobles spēlēs sev uzmanību pievērsa vīriņš uz slēpēm, vārdā Suss.

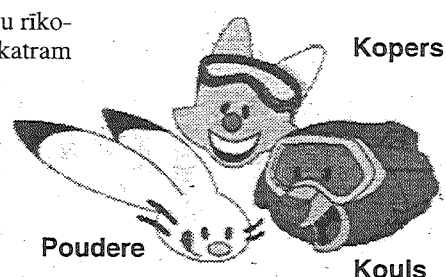
Abās olimpiādēs īstenotās idejas ātri kļuva par tradīciju, un kopš tā laika nevienas spēles nav palikušas bez sava simbola. Turklāt pēdējos gados vērojama tendence vienās olimpiskajās spēlēs iekļaut uzreiz vairākus talismanus. Piemēram, 2000. gada Sidnejas olimpiādē to bija trīs: pīlknābis Sids, ehidna Millija un kokaburra Ollijs, bet 1998. gadā Nagano pat četri: pēc pūces motīviem veidotie Suki, Nuki, Lekki un Cuki. Tam ir arī

savs izskaidrojums, jo spēļu rīkotāji aizvien biežāk vēlas katram no olimpisko spēļu moto vārdiem (ātrāk, augstāk, spēcīgāk) piemēklēt vismaz vienu tam atbilstošu simbolu.

Izņēmums nav arī Soltleiksitijas olimpiāde. Zaķene Poudere tajā raksturo ātrumu, koijots Kopers — augstumu, bet lācis Kouls, pats par sevi saprotams — spēku.

Salīdzinot ar visai primitīvo datoru radīto būtni Iziju, kas tika izveidota Atlantas 1996. gada olimpiādei, nav šaubu, ka šoreiz amerikāņi daudz pamatīgi piestrādājuši. Turklāt arī visu trīs talismanu vārdiem netrūkst saikņu ar iepriekšminēto Amerikas Savienoto Valstu novadu. Poudere (tulkojumā no angļu valodas — pulveris) raksturo Jūtas štata sniegu, bet Koperam (vara naudas gabalam) un Koulam (oglei) ir cieša saistība ar šā štata vēsturi.

Runājot par pašiem dzīvniekiem, tā gluži nav, ka šie trīs zvēri saistīti tikai ar vienīgi ar šo pasaules daļu, taču amerikāņu legendās tie pieminēti itin bieži.

● Šādi izskatās trīs olimpisko spēļu talismani

Olimpisko spēļu vēsturē tas gan nav vienīgais gadījums, kad par pamatu talismanu izvēlē nemitas vēsturiskas personas. Jau 1994. gada Lillehammeres ziemas olimpiādē par spēļu simboliem tika izvēlēti Norvēģijas karaliskās ģimenes pārstāvji Hakons un Kristena.

Olimpisko spēļu talismaniem jābūt arī sava veida saiknei starp spēlēm un bērniem — tie neļauj viņiem garlaikoties sacensību laikā. Vēl viens talismanu «pienākums» ir nest veiksmi sportistiem, tā ka varam cerēt, ka gan Poudere, gan Kopers, gan Kouls arī Latvijas olimpiešiem nesīs savu svētību.

«Rīgas Balss»

SPECIALISTA PADOMS

Kā pareizi uzglabāt kartupeļus

Šajā ziemā daudzus kartupeļu audzētājus satrauc kartupeļu bumbūļu pastiprināta bojāšanās. Vairāk bojājas smagās augsnes auguši, pārāgri raktie, kad vēl miza nebija nobriedusi, un ļoti vēlu raktie, kuri bija sākuši smakt, arī lietainā laikā raktie, kuri tika sabērti ziemas glabāšanai pagrabos vai stīrpās bez apžāvēšanas.

Izplatītākās un postīgākās kartupeļu bumbūļu slimības glabāšanas laikā ir kartupeļu lakstu puve (fitofthora), sausā un slapjā puve, melnais, parastais un paugurainais kraupis un citas slimības. Kaitēkļu un mehāniski bojātie bumbūļi daudz ātrāk inficējas ar baktēriju un sēnīšu izraisītajām slimībām.

Ko darīt?
Stīrpās sabērtos kartupeļus var vienīgi vēdināt, ja slimību ietekmē ir palielinājusies glabāšanas tem-

peratūra.

Pagrabos vai glabātavās ievietotiem kartupeļu bumbūļiem ir iespējams izvērtēt to fitosanitāro stāvokli, regulēt uzglabāšanas temperatūru. Ievērojot bojāšanās perēkļus vai atsevišķus bumbūļus, ir iespējams tos atlasīt, savākt un obligāti uzreiz jāizņem no pagrabā šos slimību bojātos bumbūļus, lai samazinātu infekcijas avotu.

Kartupeļu bumbūļu slimības fitofтору, melno, pauguraino un parasto kraupi, arī melnkāju var samazināt, lietojot bioloģiskos augu aizsardzības līdzekļus — trihodermīnu. Tas uzlabo pārziemošanu, samazina slimības, veicina sēklu dīgšanu un augu augšanu. Slimību bojāto kartupeļu bumbūļu glabāšana ar trihodermīnu jāsāk pēc iespējas ātrāk. Savlaicīgi apkaisot bumbūļus, slimības iespē-

jams ierobežot. Sausais trihodermīns sāk savu darbību 5-7 dienas pēc lietošanas, ar to apkaisa kartupeļu bumbūļus (20-50 g uz 100 kg).

Trihodermīns jāargā no tiešu saules staru iedarbības. Ja lieto trihodermīnu, tad atturas no ķīmisko augu aizsardzības līdzekļu lietošanas. Iegādājoties trihodermīnu, tirdzniecības vietās palūdziet lietošanas noteikumus vai konsultāciju par tā pareizu pielietošanu. Bioloģiskos augu aizsardzības līdzekļus var iegādāties dārzkopības preču un sēklu veikalos.

Anita Trūpa,
Valsts AAD Latgales reģionālās nodaļas
Augu aizsardzības un
karantīnas Viļņu prognožu daļas vecākā speciāliste

VESELĪBA, KONKURSS

Jogu gavēšanas kalendārs
2002. gadam

Pēc «Novadnieka» lasītāju lūguma publicējam jogu gavēšanas kalendāru 2002. gadam.

Atslodzes dienas ir pieskaņotas Mēness fāžu maiņu ritmam Tikpat veiksmīgas ir arī atslodzes dienas pirmdienās — pēc brīvdienu priekšiem. Taču katrs var izvēlēties savam nedēļas ritmam pieskaņotu citu atslodzes dienu.

Svarīgi ir ievērot atslodzi, kā arī tikpat svarīgi ir pakāpeniski no tās iziet un tai sagatavoties. Ja nākamajā dienā esat paredzējuši dzert tikai ūdeni, tas nenozīmē, ka iepriekšējā vakarā ir jāpārēdas. Ja ūdeni iepriekš uzturā vajadzētu vairāk lietot augļus un dārzeņus. Arī nākamais rīts pēc atslodzes dienas nedrīkst sākties ar ceptām olām, bekona šķēlēm un graudzētām maizēm.

Gavēšana 2002. gadā

Mēnesis	Jāsāk gavēt pēcpusdienā plkst. 15, jāgavē līdz nākamās dienas rītam	Jāgavē visu dienu
Februāris	12., 27.	23.
Marts	14., 28.	25.
Aprīlis	12., 27.	23.
Maijs	12., 26.	23.
Jūnijs	11., 25.	22.
Jūlijs	10., 24.	21.
Augusts	8., 23.	19.
Septembris	7., 21.	18.
Oktobris	6., 21.	17.
Novembris	4., 20.	15.
Decembris	4., 19.	15.

Atslodzes dienā lielisks dzēriens ir citronūdens, ko var saldināt mazliet ar medu. Aukstā laikā produktīvāk dzert siltu ūdeni. Lieliskas atslodzei ir zāļu tējas. Ja izvēlaties minerālūdeni, tad — bez gāzes.

Iesnas ķer mājās sēdētājus

Iesnas ir deguna gļotādas iekaisums, kas izpaužas ar «pilnu» degunu, deguna tecēšanu, šķaudīšanu un niezi, var būt acu apsārtums, asarošana un nieze. Iesnas izraisa ne vien vīrusi, bet gandrīz vai katram piektajam pasaules iedzīvotājam — arī alergēni.

Alerģiskas iesnas pavisam nopietni nav lipīgas. Viena no teorijām, kāpēc attīstās valstīs pieaug alergiju skaits ir — ja bērns dzīvo gandrīz sterilā vidē un neslimo ar vīrusu infekcijām, tad imūnā sistēma, negribējuma palikt bez darba, sāk reaģēt uz citām apkārtējās vides mazām daļiņām. Protams, valda arī uzskats, ka piesārņotā vidē alergēni paši izmainās un tādēļ spēj vairāk cilvēkiem izsaukt alergiju. Alerģiskiem pacientiem arī citas vīrusu izraisītas slimības

bieži norit smagāk.

Ja iesnu simptomi pastiprinās ārā, tad iespējams, ka vainīgi ir augi. Pavasarī spēcīgs alergēns ir ziedputekšņi. Taču rudenī, ziemeļiem sākoties, kad vairāk laika tiek pavadīts telpās, alergiskās iesnas var izsaukt putekļi, pelējuma sēnītes, mājas putekļu ērcītes. Kā veicinošs faktors ir pārāk mitras telpas. Domājot, ka iesnas ir vīrusu izraisītas, cilvēks nereti vēl vairāk uzturas mājās un brīnās, ka parastās zāles nepalīdz. Alerģiskās iesnas pāriet, ja vairs nav saskare ar alergēniem. Simptomu mazināšanai lieto nepieciešamos medikamentus.

Ja alergiju izraisa mājas putekļu ērcīte, kas mājas putekļos, sevišķi spilvenos, ir visu gadu — problēmas būs gadu garumā. Saņemot pareizu terapiju, simptomi var tikt pilnībā kontrolēti. Neārstējot tie nereti progresē, radot sarežģīju-

Alerģisko iesnu izsauceji

- ziedputekšņi (koku, pļavas zāļu un graudzāļu, kā arī nezāļu),
- mājas putekļi, putekļu ērcītes,
- dzīvnieku spalvas (kaku, suņu, zirgu, govju u. c.),
- pelējuma sēnīšu sporas.

mus un apdraudot pacienta vispārējo veselības stāvokli. Visbiežāk, īpaši bērniem, veidojas deguna blakusdobuma vai vidusauss iekaisums. Bērniem izpausmes ir vairāk un smagākas, taču, cilvēkam kļūstot vecākam, tās samazinās.

Modernajā pasaulē no alergijas cieš līdz 30 procentiem bērnu un līdz 15 procentiem pieaugušo.

Pēdējo 50 gadu laikā ievērojami palielinājies alergisko cilvēku skaits. Dzīves kvalitātes pētījumi parāda, ka alergisku iesnu pacientu savu sociālo aktivitāti vērtē tikpat zemu kā vidēji smagas un pat smagas astmas pacientu.

Diedzēt vitamīnus var gandrīz no visa

Ja ir laiks un apņēmība, tad organismam nepieciešamos vitamīnus un minerālvielas iespējams izaudzēt pašiem — tad tie nebūs jāpērk aptiekā. Ziemā un pavasarī, kad dārzeņi un augļi glabāšanas procesā pamazām zaudē vitamīnus, var diedzēt graudus un sēklas.

Diedzēšanai var izmantot visas ēdamās sēklas, izņemot tomātus, gurķus un ķirbjus. Diedzēt var lobītas saulespuķu sēklas, zirņus, pupas, lēcas, redīsu sēklas utt.

Lai sēklas diedzētu, tās vispirms iemērc. Ērti šim nolūkam lietot stikla burkas. Sēkliņas vai graudus ieliek 1/4 no burkas tilpuma un uzlej ūdeni. Mazas sēkliņas mērcē tikai četras stundas, vislielākās un visciētākās — 12 stundas. Bur-

ciņai vāka vietā uz sien marlīti — vēlāk, sagāzot burku, iztecēs viss liekais šķidrums, bet sēklas neizbirs. Burku var pārklāt ar dvieļi, lai tās saturam nepieklūtu gaisma.

Sēklas noskalo ar tīru ūdeni vienu divas reizes dienā — citādi tās var sākt bojāties. Bojātās jāizmet. Liekais ūdens rūpīgi jānoņem, lai neveidotos pelējuma sēnītes.

Sēklu diedzēšanas ipatnības

Sēklas	Mērcēšana (stundas)	Asnu garums (cm)	Audzēšanas laiks (dienas)	Speciāli padomi
Kāposti	4-6	2,5	4-5	
Aboliņš	4-6	2,5-3,7	4-5	
Pelēkie zirņi	12	1,2-2,5	3-6	Diedzēt tumsā
Kvieši	12	0,6-1,2	2-3	
Auzas	12	0,6-1,2	2-3	Izmeklējiet diedzēšanai veselus graudus
Redīsi	4-6	2,5	4-5	Asa garša
Saulespuķes	8	0,6-1,2	1-2	Tikai mizotas sēklas
Ūdenskreses	4-6	1,2	4-5	Asa garša

Kad sēkliņas ir pietiekoši izdīgušas, burciņai uzliek vāku un to ieliek ledusskapī. Tur tās var uzglabāt četras dienas. Pēc tam gan diedzētās sēklas vairs nav ieteicams lietošanai svaigā veidā.

Diedzētus graudus un sēklas var lietot pie salātiem, pankūkām, iecelt kotletēs, iemaisīt jogurtā un lietot citādos veidos.

Uzmanību! Gatavību! Starts!
Viss notiks ātri! Iesildīties nav laika!
«NOVADNIEKS» kopā ar veikalu
«GIMENĪTE» izsludina prognožu konkursu
«Soltleiksitija 2002»

Vakar ASV pilsētā Soltleiksitijā sākušās XIX ziemas olimpiskās spēles. Sekojot līdzī Latvijas sportistu startiem, «Novadnieks» aicina piedalīties prognožu konkursā.

Par katru pareizu atbildi katrā jautājumā dalībnieks saņem vienu punktu. Kopvērtējumā precīzākos spēles dalībniekus gaida patīkamas balvas no «Novadnieka» un veikala «Gimenite» (Preiļos, Rēzeknes ielā 2).

Uzmanīgi izlasī, ātri noorientējies, aizpildi anketu un veikli dodies uz tuvāko pasta nodaļu, lai tava vēstule nokļūtu pirmā līdz finišam, t.i., līdz «Novadnieka» redakcijai.

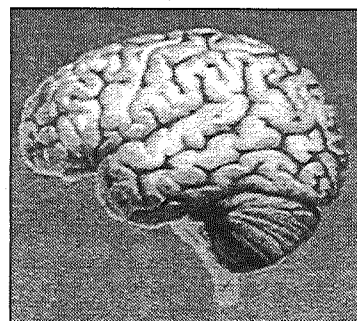
1. Cik sportistu startēs olimpiādē?
2. Nosauciet trīs valstis, kurām ir vislielākās sportistu delegācijas. Cik sportistu no katras valsts piedalās?
3. Cik liela ir Latvijas delegācija olimpiskajās spēlēs?
4. Cik sporta veidi ir pārstāvēti olimpiskajās spēlēs? Nosauciet!
5. Kurš Latvijas sportists vai komanda iegūs augstāko vietu šajās spēlēs?
6. Vai Latvijas hokeja komanda izklūs no priekšsacīkšu turnīra? (Jā, nē.) Prognozējiet pēdējās spēles rezultātu.
7. Kuru vietu iegūs Latvijas hokeja izlase? (1. — 4., 4. — 8., 9. — 12., 13. — 14.)
8. Kādu vietu iegūs Latvijas biatlonisti 4 x 7,5 km stafetē?
9. Kurš Latvijas izlases biatlonists individuāli ieņems augstāko vietu?
10. Kura no Latvijas izlases kamanībraucējam izcīnīs visaugstāko vietu spēlēs?
11. Kuru vietu izcīnīs Sanda Prūša vadītā ekipāža divniekos?
12. Kuru vietu izcīnīs Sanda Prūša vadītā ekipāža četriniekos?
13. Kura valsts izcīnīs pirmo vietu neoficiālajā komandu vērtējumā?

Atbildes uzrakstiet uz atsevišķas lapas, norādot vārdu, uzvārdu, adresi, tālruni, vecumu, nodarbošanos, un sūtiet uz «Novadnieka» redakciju Aglonas ielā 1, Preiļi, LV 5300.

Atbilžu iesūtīšanas termiņš —
12. februāris (pasta zīmogs).

Smadzeņu šūnas atjaunojas domājot

Smadzeņu šūnu atjaunošanās notiek ļoti lēni, bet procesu iespējams paātrināt, ja cilvēka nodarbošanās saistīta ar domāšanu un aktīvu intelektuālu piepūli.

Pie šāda negaidīta atklājuma pēc daudziem darba gadiem nonākuši Prinštonas universitātes ASV biologi Elizabete Gulda un Čārlzs Gross. Viņi konstatējuši, ka cilvēka smadzenēs ik dienas rodas tūkstošiem jaunu šūnu — neironu. Taču jaunās šūnas rodas tikai tajās smadzeņu daļās, kas ir saistītas ar intelektuālām funkcijām — domāšanu. Zinātnieki uzskata, ka jaunie neironi vajadzīgi, lai cilvēks spētu iemācīties kaut ko jaunu, kā arī lai turpinātu attīstīties domāšana. Turklāt visa «smadzeņu domāšanas sistēma» strādā gluži kā datora operatīvā atmiņa. Protī, informācija «tiek salikta ma-pītēs» un sakārtota atkarībā no svarīguma pakāpes un laika, kad pienākušas «ziņas».

Pēc pētījuma autoru domām,

jaunie neironi varētu būt tās «baltais papīrlaps» uz kurām tiek pie rakstīta jaunā informācija, cilvēka gūtie iespaidi, prasme, kā arī idejas, kas it kā uzrodas pašas.

Zinātnieki noskaidrojuši, ka smadzeņu šūnas vislabāk un ātrāk atjaunojas tad, kad cilvēks nokļūst ekstremālos apstākļos, proti, situācijā, kad, lai izdzīvotu gan tiešā, gan pārnēstā nozīmē, vajadzīgs pēc iespējas vairāk un aktīvāk «kustināt smadzenes». No tā izriet, ka nevajadzētu uztraukties par dažādām «stresainām situācijām», kad ejot bojā nervu «šūnas». Tieši otrādi, tādi brīži, kad jāatrod intelektuāls risinājums, izrādās, ir labi — smadzenes atjaunojas.

Vai ticat ierēdņu neuzpērkamībai?

Arnolds Kurilovičs, pensionārs Preiļos:
— Kaut kā neticu, lai gan viss atkarīgs no katra konkrētā cilvēka. Pēc dažiem nedrīkst spriest par visiem, jo ir starp ierēdņiem gan godīgi, gan ne-

godīgi cilvēki. Esmu saskāries un zinu, ka daudzi ierēdņi nezina Latvijas likumus un neievēro tos. Varbūt tāpēc, ka negrib, bet bieži vien arī tāpēc, ka nezina tos un nav informēti. Tas ir slikti. Reiz man bija gadījums, kad par pakalpojumu pieprasīja samaksu, bet izrādījās, ka likumdošana ir mainījusies un šis pakalpojums ir par brīvu. Likumus vajadzētu zināt.

Galina Koļesņikova, bezdarbniece Preiļos:

— Es domāju, ka godīgums vai negodīgums ir atkarīgs tikai no paša cilvēka. Ja ierēdņim būs savi principi, viņš tos nepārkāps un neņems kukuli. Domāju, ka ierēdņu korumpētībā vainīga nabadzība, kādā dzīvojam. Ja cilvēkiem būtu pieklājīgas algas, viņi varbūt baidītos pazaudēt darbu un kukuļus neņemt.

Erna Bernāne, mājsaimniece Preiļos:

— Spriežot pēc tā, kā dzīvo parastā tauta, man uzticības nav. Par pusotru tūkstoši dolāru tiek pirkti pilsonība, bet mana pārliecība ir tāda, ka ierēdņi to pārdotu arī par mazāku samaksu. Rodas tāda sajūta, ka likumi ir tikai priekš zemniekiem, jaunsaimniekiem, mazo uzņēmumu īpašniekiem. Amatpersonas var vienkārši nedeklarēt savus iņšumus, bet pamēģini tu, mazais cilvēks, neuzrādīt savus ienākumus...

Aldis Repša, Rīgas Tehniskās universitātes students:

— Man liekas, ka neuzpērkamu ierēdņu nav, uzpērkami ir visi. Kā to argumentēt, nezinu, taču tā Latvijā notiek. Sociālie apstākļi mūsu valstī nav labvēlīgi un iedzīvotāju ienākumi ir nepietiekoši, iespējams, ka tādēļ korupcija zeļ. Nedomāju, ka Eiropas valstīs nav pērkamu ierēdņu, bet varbūt ne tik lielā mērā kā pie mums. Ir jāsakārto likumdošana valstī.

Vadims Maksimovs, sociālais darbinieks Alūksnes rajonā:

— Neticu. Tā vienkārši notiek, viens pēc otra izskan korupcijas skandāli. Domāju, ka nekas uz labu šajā jomā tā arī nemainīsies. No ierēdņu puses varētu sagaidīt arī laipnāku attieksmi, nereti ir jūtama augstprātība, lai gan attieksmei vajadzētu būt pretimnākošai.

G.Kraukle
Foto M.Rukosujevs

SLUDINĀJUMI, REKLĀMAS, LĪDZJŪTĪBAS

Aglonas pagasta padome izsludina konkursu uz vakantajām štata vietām — **attīstības plānotājs, tūrisma darba organizators, kultūras darba organizators.**

Pieteikums, CV, izglītības dokuments iesniedzams Aglonas pagasta padomē Somersetas ielā 34, Aglonā, tālr./fakss 53-75338 līdz 01.03.2002. g.

LOR VALENTĪNA PETRĀNE pieņem Preiļos, Rēzeknes ielā 34-16

pirmdienās 10.00-16.00
otrdienās 9.00-14.00
trešdienās 10.00-16.00
ceturtdienās 9.00-14.00
piektdienās 10.00-16.00
Tālr. 21582.

KEMIRA
SIA Kemira Agro Latvija

Cienijamie lauksaimnieki!
SIA «Kemira Agro Latvija» ielūdz uz semināru š. g. 15. februārī plkst. 11.00 Jēkabpils raj., Salas pag. kultūras namā. Programmas:
● Jaunākais lauku kultūru augu aizsardzība.
● Minerālmēslu piedāvājums 2002. gada sezonai.
● Piedāvājums lopbarības gatavotājiem.

ZIEMAS CENAS līdz 15. februārim!
SIA «Vilcāns V» Līvānos, Alejas ielā 19 (Ubaglīci pie pilsētas stadiona) izgatavo melnā granīta pieminekļus, apmales un melnās betona apmales. **Pasūtīt pieminēti no Ls 70 — betona melnā apmale par brīvu!** Līvānu novada iedzīvotājiem LĪZINGS! Tālr. 6469426, 53 41555 pēc 20.

«Autoskola Līvāni» uzņem «B» kategorijas autovadītāju kursus Līvānos, Zaļā ielā 6-46. Tālr. 9609226, 43505 (vakaros). Pulcēšanās 15. februārī plkst. 17.30. Preiļos, Liepu ielā 2. Tālr. 9511995, 21072 (vakaros). Pulcēšanās 20. februārī plkst. 18.00. **Skolēniem un studentiem ATLAIDES!**

«Apsardzes sertifikāts, apliecība ieroču iegādei». Nodarbību sākums 13. februārī plkst. 17.00 Līvānos. Tālr. 9107155.

SIA «MALIKA PLUSS» par augstām cenām iepērk lopus. Samaksa tūlītēja. Tālr. 24216.

Z/s «Vidsētas» iepērk: bullus līdz 1,20 Ls/kg, teles līdz 1,15 Ls/kg, govīs līdz 0,95 Ls/kg. Tālr. 55645, 55649, 6563019.

Silajāņu pagasta padome aicina visus pagasta iedzīvotājus aktīvi iesaistīties lauku apbūves zemes zonējuma projekta apspriešanā.

Ar zonējuma projektu — zonējuma karti, zemes bāzes vērtību tabulu un zonējuma aprakstu var iepazīties **Silajāņu pagasta padomes telpās no š. g. 4. februāra līdz 25. februārim, no plkst. 9.30 līdz 15.00.**

Pieteikumus un iebildumus lūdzam iesniegt RAKSTISKI Silajāņu pagasta sekretārei.

Sīļukalna pagasta padome aicina visus pagasta iedzīvotājus aktīvi iesaistīties lauku apbūves zemes zonējuma projekta apspriešanā.

Ar zonējuma projektu — zonējuma karti, zemes bāzes vērtību tabulu un zonējuma aprakstu var iepazīties **Sīļukalna pagasta padomes telpās no 11. februāra līdz 3. martam, no plkst. 9.00 līdz 16.00.**

Priekšlikumus un iebildumus lūdzam iesniegt RAKSTISKI Sīļukalna pagasta sekretārei.

Jēkabpils firma pārdos un mainīs pret vilnu dziju, audumus, trikotāžu 12. februārī Rudzātos 8.00, Priekuļos 8.30, Preiļos 9.00, Riebiņos 11.00, Stabulniekos 11.30, Galēnos 12.00, Smelteros 12.30, L. Anspokos 13.00, Steķos 13.30. **13. februārī** Rožupē 8.00, Vanagos 8.30, Lielkursiņos 9.00, Upmalā 9.30, Pilišķās 10.00, Anspokos 10.30, Aizkalnē 11.00, Pelēčos 11.30, Arendolē 12.00, Svenčos 12.30, Lazdānos 13.00, Rimicānos 13.30.

SIA «Barks U» (lic. nr. 4-859) iepērk krāsaino metālu Preiļos, Kurzemes ielā 6. Tālr. 53-22093, mob. tel. 9891395.

SIA «Ranko» iepērk mājlopus dzīvsvārā. Samaksa tūlītēja. Tālr. 42807, 44179, 46384, 916121.

SIA «AIBI» pērk zirkus, liellopus, jaunlopus, aitas, cūkas. +12%, +18%. Tālr. 48-71185, 48-71804, 9478728, 9445135.

Iepērk liellopus, jaunlopus, aitas, cūkas. Augstas cenas. Samaksa tūlītēja. Tālr. 9199314, 6499415, 53-55743.

Iepērkam lopus dzīvsvārā: bullus līdz 0,68 Ls/kg, teles līdz 0,60 Ls/kg, govīs līdz 0,48 Ls/kg. Samaksa uz vietas. Tālr. 22454, 6593018.

Pārdod

darba zirgu. Tālr. 75200.

Perk

1 istabas dzīvokli. Tālr. 21930.

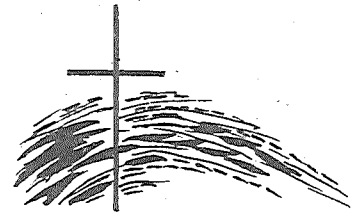
Dažādi

Miksto mēbeļu atjaunošana, restaurācija. Transports. Tālr. 9124007.

Izgatavo pieminekļus Daugavpils raj., Locikos. Tālr. 54-31551, 9447828.

Pārdod kliju, miltu maisījumu ar piegādi par 54-60 Ls/t. Minimālais pasūtījums 1 t. Tālr. 7811625, 9246612 (Normunds).

Zemnieku saimniecība 11. un 13. februārī pārdos dējējvistu šķirnes melnus un brūnus jaunputnus (4-6 mēn., sāk dēt olas), galjus, dējējvistas' (12 mēn.). Tālr. 4622187, 9158908. Galēnos 8.30, Polkoronā 8.45, Stabulniekos 9.00, Riebiņos 9.15, Preiļos 9.30, Pieniņos 10.20, Smelteros 10.35, Anspokos 10.50, Priekuļos 11.05, Rudzātos 11.25, Līvānu tirgū 11.50, Rožupē 12.20, Vanagos 12.35, Mačānos 12.45, Vārkavā 12.55, Klaparos 13.10, Aizkalnē 13.40, Pelēčos 14.00, Ārdavā 14.15, Rušonā 14.30, Aglonā 14.40, Jaunaglonā 14.50.

Izsakām dziļu līdzjūtību Jānim Šņepstam, MĀTI smilšu kalniņā pavadot.

Apvienības «Latvijas Ceļš» Preiļu nodaļa

Ir sāpes, ko nespējam dalīt uz pusēm, Nav tādu vārdu, kas mierināt spētu.

SIA «ANGRO» izsaka visdziļāko līdzjūtību Jānim Šņepstam, MĀTI zemes klēpi guldot.

Tavas rokas caur mūžību jutu, Tavas rūpes joprojām man klāt, Viss šai pasaulē necīgs un zūdošs Bet sirdī nekas neizgaista — māt! **Izsakām visdziļāko līdzjūtību un skumju bridī esam kopā ar Jāni Šņepstu un viņa tuviniekiem, MĀMIŅU mūžībā aizvadot.**

SIA «Agroapgāde» kolektīvs

Kādēļ tik pēkšņi, Kādēļ bez atvadu vārdiem Aizcirti mūžības vārtus?

Izsakām līdzjūtību Oļegam Mazuram, MĀTI zaudejot.

Galēnu pagasta padome

ANEKDOTES

Tiesnesis:

— Apsūdzētais, vai jūs pazīstat šo nazi?
— Jā.

— Kā tā? Jūs nesen teicāt, ka to nepazīstat!

— Kā es varu to nepazīt, ja jūs man to rādāt jau piekto reizi!

Angļu biznesmenis saņem vēstuli no partnera, kura vēsta:

«Augsti godātais kungs, tā kā mana sekretāre ir dāma, nekādi nevaru viņai

nodiktēt to, ko par jums domāju. Vēl jo vairāk tāpēc, ka esmu džentlmenis, man nav pat tiesību par jums tā domāt. Bet, tā kā jūs neesat ne viens, ne otrs, es ceru, ka jūs mani sapratīsiet.»

Kad Dievs grib sodīt zaķi, viņš tam iedod drosmi.

Ja jums jāizvēlas starp diviem ļaunumiem, izvēlējies to, kuru vēl neesat pamēģinājis.

Sludinājums: «Pieredzējusi gaišreģe. Varu paredzēt nākotni un citas nepatīkšanas.»

Pēc kāda bagāta vīra nāves viņa atraitne uz kapa uzstādīja kapa pieminekli ar uzrakstu «Dusi saldi». Drīz pēc tam tika nolāsts testaments, un izrādījās, ka atraitnei nelaiķis nav atstājis ne pliku grasi. Tad viņa pavēlēja papildināt uzrakstu ar vārdiem «kamēr neesmu atnākusi».